

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.5.2002
COM(2002) 243 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ 2002
ΣΟΥΗΔΙΑ**

(εκπονήθηκε βάσει του άρθρου 122, παράγραφος 2 της συνθήκης)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ 2002 ΣΟΥΗΔΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακες	4
Διαγράμματα	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	6
1.1. Εισαγωγή.....	6
1.2. Βασικά συμπεράσματα	10
2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ	12
2.1. Συμβιβάσιμο της εθνικής νομοθεσίας με τη συνθήκη και το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών	12
2.1.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση	12
2.1.2. Αξιολόγηση του συμβιβάσιμου στην έκθεση του 2002.....	13
2.2. Σταθερότητα των τιμών	13
2.2.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση	13
2.2.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης των τιμών το 2002	13
2.3. Δημοσιονομική κατάσταση.....	17
2.3.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση	17
2.3.2. Αξιολόγηση των δημοσίων οικονομικών το 2002	17
2.4. Σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας	21
2.4.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση	21
2.4.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης στην έκθεση του 2002	21
2.5. Μακροπρόθεσμο επιτόκιο.....	22
2.5.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση	22
2.5.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης των επιτοκίων το 2002	22
2.6. Συμπληρωματικοί παράγοντες	24
2.6.1. Αποτελέσματα από την ενοποίηση των αγορών	24
2.6.2. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	26

2.6.3.	Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και άλλοι δείκτες τιμών	27
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΤΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.....	28
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ	30
B.1.	Τιμή αναφοράς για τον πληθωρισμό.....	30
B.2.	Πρόσφατες μεθοδολογικές εξελίξεις στον ΕνΔΤΚ.....	33
B.3.	Συμπληρωματικοί πίνακες για άλλους δείκτες τιμών και κόστους	34
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	37
Γ.1.	Εξελίξεις του συστήματος εθνικών λογαριασμών ΕΣΟΛ 95	37
Γ.2.	Συμπληρωματικοί πίνακες για τα δημόσια οικονομικά	39
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ	42
Δ.1.	Διατάξεις της συνθήκης και ΜΣΙ II	42
Δ.2.	Εφαρμογή του κριτηρίου για τη συναλλαγματική ισοτιμία.....	43
Δ.3.	Η εκπλήρωση του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα εξέταση.....	43
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ	44

ΠΙΝΑΚΕΣ

- 1 Σουηδία: μέσο ποσοστό πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ) και η τιμή αναφοράς
 - 2 Σουηδία: άλλοι δείκτες πληθωρισμού και κόστους
 - 3 Σουηδία: δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα, δημόσιο χρέος και δαπάνες για δημόσιες επενδύσεις
 - 4 Σουηδία: συνιστώσες της δημοσιονομικής εξυγίανσης μεταξύ 1997 και 2001
 - 5 Σουηδία: προβολές του επικαιροποιημένου προγράμματος σύγκλισης όσον αφορά την αύξηση του ΑΕΠ, το δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα και το δημόσιο χρέος
 - 6 Σουηδία: πορεία των μακροπρόθεσμων επιτοκίων
 - 7 Σουηδία: αγορές προϊόντων
-
- B.1 Εξέλιξη των μέσων ποσοστών πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση και της τιμής αναφοράς
 - B.2 Εξέλιξη της τιμής αναφοράς για τον πληθωρισμό και οι τρεις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις
 - B.3 Σύγκλιση των ποσοστών πληθωρισμού - ΕνΔΤΚ
 - B.4 Αποπληθωριστής δαπάνης για τελική ιδιωτική κατανάλωση στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - B.5 Κόστος εργασίας στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - B.6 Τιμές εισαγωγών στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - Γ.1 Δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - Γ.2 Δημόσιο χρέος στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - Γ.3 Προβολές των επικαιροποιημένων προγραμμάτων σταθερότητας/σύγκλισης για το δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα στα κράτη μέλη της ΕΕ
 - E.1 Πορεία των μακροπρόθεσμων επιτοκίων στα κράτη μέλη της ΕΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

- 1 Σουηδία: ποσοστό πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ)
 - 2 Σουηδία: σύγκριση του μέσου ποσοστού πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση (ΕνΔΤΚ) με την τιμή αναφοράς
 - 3 Σουηδία: τάσεις πληθωρισμού και μισθών
 - 4 Σουηδία: δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα και δημόσιο χρέος
 - 5 Συναλλαγματική ισοτιμία SEK/EUR
 - 6 Μακροπρόθεσμα επιτόκια - Σουηδία και Ζώνη ευρώ
 - 7 Σουηδία: σύγκριση του μέσου μακροπρόθεσμου επιτοκίου με την τιμή αναφοράς
- B.1 Εξέλιξη του μέσου πληθωρισμού και της τιμής αναφοράς από την έναρξη της ONE

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1.1. Εισαγωγή

Η μετάβαση στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE) και η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος, του ευρώ, την 1η Ιανουαρίου 1999 αποτέλεσαν ένα σημαντικό βήμα προς την ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση. Το βήμα αυτό ήταν η συνέχεια πολυετών επιτυχημένων αλλά συχνά δύσκολων προσπαθειών προσαρμογής από τα κράτη μέλη κατά το δεύτερο στάδιο της ONE προκειμένου να επιτύχουν υψηλό βαθμό σταθερής σύγκλισης που απαιτούσαν η συμμετοχή στην ONE καθώς και η σταθερότητα και η επιτυχία του νέου νομίσματος. Η απόφαση¹ του Συμβουλίου (αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων) της 3ης Μαΐου 1998 στις Βρυξέλλες για τα 11 κράτη μέλη που ήταν έτοιμα να συμμετάσχουν στο ενιαίο νόμισμα από την αρχή του ενιαίου νομίσματος προετοιμάστηκε, βάσει του άρθρου 121, παράγραφος 4 της συνθήκης, από το Συμβούλιο Ecofin κατόπιν σχετικής σύστασης της Επιτροπής. Η απόφαση βασίστηκε στις δύο εκθέσεις σύγκλισης που υπέβαλε η Επιτροπή² και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ENI).³ Οι εκθέσεις αυτές, που εκπονήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 121, παράγραφος 1 της συνθήκης εξέταζαν λεπτομερώς αν τα κράτη μέλη πληρούσαν τα κριτήρια σύγκλισης και τις σχετικές νομικές απαιτήσεις⁴.

Τα κράτη μέλη τα οποία, σύμφωνα με την έκθεση του 1998, κρίθηκαν ότι δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος αναφέρονται ως "κράτη μέλη με παρέκκλιση". Δύο κράτη μέλη ενέπιπταν στην κατηγορία αυτή, η Ελλάδα και η Σουηδία. Το άρθρο 122, παράγραφος 2 της συνθήκης καθορίζει τις διατάξεις και τις διαδικασίες για την επανεξέταση της κατάστασης των κρατών μελών με παρέκκλιση (βλέπε πλαίσιο: άρθρο 122, παράγραφος 2). Τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο έτη, ή κατόπιν αίτησης κράτους μέλους με παρέκκλιση, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εκπονούν νέες εκθέσεις σύγκλισης για αυτά τα κράτη μέλη.

Η Ελλάδα υπέβαλε αίτηση στις 9 Μαρτίου 2000 προκειμένου να εξεταστεί η πορεία της σύγκλισής της. Το Συμβούλιο Ecofin εξέδωσε στις 19 Ιουνίου 2000 στη Santa Maria da Feira απόφαση⁵ σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα πληρούσε τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος. Η απόφαση αυτή, η οποία λήφθηκε μετά από συζήτηση στο πλαίσιο του Συμβουλίου που συνήλθε σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, βασίστηκε σε πρόταση της Επιτροπής, όπως προβλέπεται από το άρθρο 122, παράγραφος 2 της συνθήκης. Η απόφαση αυτή στηριζόταν στις δύο εκθέσεις σύγκλισης που υπέβαλαν η Επιτροπή⁶ και η ΕΚΤ⁷. Η Ελλάδα υιοθέτησε το ενιαίο νόμισμα από 1ης Ιανουαρίου 2001.

¹ ΕΕ L 139 της 11.5.1998, σσ. 30-35.

² Έκθεση για τη σύγκλιση και έκδοση σύστασης ενόψει της μετάβασης στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, COM(1998)1999 τελικό, της 25ης Μαρτίου 1998.

³ Έκθεση σύγκλισης, Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα, Μάρτιος 1998.

⁴ Η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εμπίπτουν στη διαδικασία επίσημης αξιολόγησης λόγω της δυνατότητας μη συμμετοχής τους.

⁵ ΕΕ L 167 της 7.7.2000, σσ. 19-21.

⁶ Έκθεση σύγκλισης 2000, COM(2000) 277 τελικό, 3 Μαΐου 2000.

⁷ Έκθεση σύγκλισης, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Μάιος 2000.

Το 2000, η Σουηδία αποτέλεσε το αντικείμενο νέας αξιολόγησης εκ μέρους της Επιτροπής⁸. σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης, η Σουηδία δεν πληρούσε τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος και επομένως εξακολουθούσε να θεωρείται ως "κράτος μέλος με παρέκκλιση". Δεδομένου ότι παρήλθαν δύο έτη από τις τελευταίες εκθέσεις που υπέβαλαν η Επιτροπή και η ΕΚΤ (3 Μαΐου 2000), η κατάσταση της Σουηδίας πρέπει να επανεξεταστεί σύμφωνα με το άρθρο 122, παράγραφος 2 της συνθήκης.

ΠΛΑΙΣΙΟ: Άρθρο 122, παράγραφος 2 της συνθήκης

Τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια, ή όποτε το ζητήσει κράτος μέλος με παρέκκλιση, η Επιτροπή και η ΕΚΤ υποβάλλουν έκθεση στο Συμβούλιο ακολουθώντας τη διαδικασία του άρθρου 121, παράγραφος 1. Μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αφού συζητηθεί το θέμα στο Συμβούλιο, συνερχόμενο σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, ποια κράτη μέλη με παρέκκλιση πληρούν, βάσει των κριτηρίων του άρθρου 121, παράγραφος 1, τις αναγκαίες προϋποθέσεις, και καταργεί τις παρεκκλίσεις για τα συγκεκριμένα κράτη μέλη.

Δύο άλλα κράτη μέλη δεν συμμετέχουν ακόμη στο ευρώ. Πρόκειται για τη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο που διαπραγματεύτηκαν ειδικές ρυθμίσεις πριν από την έγκριση της συνθήκης του Μάαστριχτ (πρωτόκολλα αριθ. 26 και αριθ. 25 αντίστοιχα). Όσο τα εν λόγω κράτη μέλη δεν δηλώνουν ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν στο τρίτο στάδιο και να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα, δεν υπόκεινται σε αξιολόγηση από το Συμβούλιο ως προς το αν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Μολονότι η έκθεση σύγκλισης του 1998 περιείχε σημαντικό όγκο πληροφοριών σχετικά με τη σύγκλιση στις δύο αυτές χώρες, η Επιτροπή δεν έλαβε θέση για το αν πληρούν τα κριτήρια και έχουν επιτύχει υψηλό βαθμό σταθερής σύγκλισης. Η έκθεση σύγκλισης του 2000 περιοριζόταν στην Ελλάδα και τη Σουηδία και δεν αναφερόταν στη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η παρούσα έκθεση της Επιτροπής περιορίζεται στην Σουηδία και δεν αναφέρεται στη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι εκθέσεις που θα εκπονηθούν από την Επιτροπή και την ΕΚΤ διέπονται, όπως και οι προηγούμενες εκθέσεις, από το άρθρο 121 παράγραφος 1 (βλέπε πλαίσιο). Το άρθρο προβλέπει ότι οι εκθέσεις εξετάζουν το συμβιβάσιμο της εθνικής νομοθεσίας με τη συνθήκη και το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ): εξετάζουν επίσης αν έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός σταθερής σύγκλισης σε σχέση με τα τέσσερα κριτήρια σύγκλισης που αφορούν τη σταθερότητα των τιμών, τη δημοσιονομική κατάσταση, τη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών και τα μακροπρόθεσμα επιτόκια, καθώς και υπό το φως ορισμένων άλλων συμπληρωματικών παραγόντων.⁹

Τα τέσσερα κριτήρια σύγκλισης και οι περίοδοι κατά τις οποίες τα κριτήρια αυτά πρέπει να πληρούνται αναπτύσσονται περαιτέρω σε πρωτόκολλο προσαρτημένο στη συνθήκη (βλέπε πλαίσιο: πρωτόκολλο (αριθ. 21) για τα κριτήρια σύγκλισης).

⁸ Βλέπε υποσημείωση αριθ. 6.

⁹ Μεταξύ των παραγόντων που πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της έκθεσης είναι και "η εξέλιξη του ECU". Την 1η Ιανουαρίου 1999, κάθε αναφορά στο ECU αντικαταστάθηκε με αναφορά στο ευρώ με ισοτιμία ένα ευρώ = ένα ECU. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ιδιαίτερα εθνικά στοιχεία για τον παράγοντα αυτό, το εν λόγω στοιχείο δεν εξετάζεται περαιτέρω στο πλαίσιο της παρούσας έκθεσης.

ΠΛΑΙΣΙΟ: Άρθρο 121, παράγραφος 1 της συνθήκης

1. Η Επιτροπή και το ΕΝΙ υποβάλλουν στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο που έχουν επιτελέσει τα κράτη μέλη στην εκπλήρωσή των υποχρεώσεών τους για την επίτευξη της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Οι εκθέσεις αυτές εξετάζουν ιδίως εάν η εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής τράπεζάς του, συμβιβάζεται με τα άρθρα 108 και 109 της παρούσας συνθήκης και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Οι εκθέσεις εξετάζουν επίσης κατά πόσον έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός σταθερής σύγκλισης, με γνώμονα την πλήρωση των ακόλουθων κριτηρίων από κάθε κράτος μέλος:

- επίτευξη υψηλού βαθμού σταθερότητας τιμών· αυτό καταδεικνύεται από ένα ποσοστό πληθωρισμού του κράτους αυτού που προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών,*
- σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών· αυτό καταδεικνύεται από την επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα, κατά την έννοια του άρθρου 104, παράγραφος 6,*
- τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους,*
- διάρκεια της σύγκλισης που θα έχει επιτευχθεί από το κράτος μέλος και της συμμετοχής του στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, αντανακλώμενη στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.*

Τα τέσσερα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο πρέπει αυτά να επιτευχθούν, αναπτύσσονται περαιτέρω σε πρωτόκολλο προσαρτημένο στην παρούσα συνθήκη. Οι εκθέσεις της Επιτροπής και του ΕΝΙ λαμβάνουν επίσης υπόψη την εξέλιξη του ECU, τα αποτελέσματα της ολοκλήρωσης των αγορών, την κατάσταση και την εξέλιξη των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών και μια εξέταση των εξελίξεων του κατά μονάδα κόστους εργασίας και άλλων δεικτών τιμών.

Μία από τις αρχές που τηρήθηκαν κατά την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης είναι ότι τα κράτη μέλη με παρέκκλιση που δεν συμμετέχουν ακόμη στη ζώνη ευρώ πρέπει να αξιολογηθούν, στο μέτρο του δυνατού, με τρόπο ίδιο με εκείνον που ίσχυε για το πρώτο κύμα των συμμετεχόντων χωρών στη ζώνη ευρώ καθώς και για τις χώρες που ακολούθησαν. Αυτή η αρχή της ίσης μεταχείρισης συνεπάγεται ότι, όπου είναι δυνατόν, οι διατάξεις της συνθήκης για τα κριτήρια σύγκλισης πρέπει να ερμηνευτούν και να εφαρμοστούν με τον ίδιο τρόπο όπως το 1998 και το 2000. Ωστόσο, για την αξιολόγηση ορισμένων από τα κριτήρια σύγκλισης πρέπει να ληφθεί υπόψη η εισαγωγή του ευρώ. Αυτό ισχύει ειδικότερα για το κριτήριο των συναλλαγματικών ισοτιμιών, όπου υπάρχει αλλαγή του πλαισίου αναφοράς λόγω της εισαγωγής του ευρώ στη θέση του ECU και της αντικατάστασης του αρχικού μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών από τον νέο ΜΣΙ ΙΙ στις αρχές του 1999. Κατά τον ίδιο τρόπο, η ύπαρξη μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη ζώνη ευρώ μπορεί να επηρεάσει την αξιολόγηση των εξελίξεων σχετικά με τον πληθωρισμό.

ΠΛΑΙΣΙΟ: Πρωτόκολλο (αριθ. 21) σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 121 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν τις λεπτομέρειες των κριτηρίων σύγκλισης που θα καθοδηγήσουν την Κοινότητα κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη μετάβαση στο τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ στις ακόλουθες διατάξεις, που προσαρτώνται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 1

Το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών, που αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει σταθερές επιδόσεις στο θέμα των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού, καταγεγραμμένο επί ένα έτος πριν από τον έλεγχο, που δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 1,5 εκατοστιαία μονάδα. Ο πληθωρισμός υπολογίζεται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) ή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών.

Άρθρο 2

Το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης, που αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι τη στιγμή της εξέτασης δεν έχει ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου, για το κράτος μέλος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 104, παράγραφος 6 της συνθήκης, όσον αφορά την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος.

Άρθρο 3

Το κριτήριο της συμμετοχής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, που αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο τουλάχιστον τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματός του έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 4

Το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων, που αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 τέταρτη περίπτωση της συνθήκης, σημαίνει ότι, το υπό παρατήρηση κράτος μέλος, επί διάστημα ενός έτους πριν από την εξέταση, έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο το οποίο δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 2 εκατοστιαίες μονάδες. Τα επιτόκια υπολογίζονται βάσει μακροπρόθεσμων ομολόγων

του δημοσίου ή συγκρίσιμων χρεογράφων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών.

Άρθρο 5

Τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου παρέχονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 6

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το ENI ή την EKT ανάλογα με την περίπτωση, και με την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 114, θεσπίζει τις κατάλληλες διατάξεις για τον καθορισμό των λεπτομερειών των κριτηρίων σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 121 της συνθήκης, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τότε το παρόν πρωτόκολλο.

Το εισαγωγικό τμήμα του παρόντος κεφαλαίου ακολουθεί περίληψη των βασικών συμπερασμάτων σχετικά με τη σύγκλιση στην Σουηδία. Η έκθεση εξετάζει στη συνέχεια λεπτομερώς την τήρηση του κάθε κριτηρίου σύγκλισης καθώς και άλλων απαιτήσεων, με τη σειρά που αυτά απαριθμούνται στο άρθρο 121, παράγραφος 1. Η έκθεση συμπληρώνεται από σειρά παραρτημάτων που αφορούν τους τρόπους εφαρμογής των κριτηρίων αυτών καθώς και άλλα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία δεν αναφέρονται ειδικά στη Σουηδία, αλλά είναι χρήσιμα για την παρούσα αξιολόγηση.

1.2. Βασικά συμπεράσματα

Στην έκθεση της Επιτροπής για τη σύγκλιση του 2000, διαπιστωνόταν ότι η Σουηδία πληρούσε ήδη τρία από τα κριτήρια σύγκλισης (σταθερότητα των τιμών, δημοσιονομική κατάσταση και σύγκλιση των επιτοκίων) αλλά δεν πληρούσε το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η αξιολόγηση του 2000 για τη νομοθετική σύγκλιση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η νομοθεσία στη Σουηδία δεν είναι συμβιβάσιμη με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

Οι σχετικές διατάξεις της σουηδικής νομοθεσίας δεν τροποποιήθηκαν από τη σύνταξη της τελευταίας έκθεσης σύγκλισης του Μαΐου 2000. Από εξελίξεις που έλαβαν χώρα το 2001 και το 2002 καθίσταται προφανής η απουσία λεπτομερών διατάξεων σχετικά με την κατανομή των κερδών και τις έκτακτες πληρωμές της Riksbank προς το Υπουργείο Οικονομικών, και ιδίως η απουσία διατάξεων που διασφαλίζουν ότι η Riksbank διαθέτει τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά μέσα για την εκπλήρωση όλων των καθηκόντων και υποχρεώσεων που σχετίζονται με το ΕΣΚΤ. Λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα της έκθεσης σύγκλισης του 2000 και αυτές τις πρόσφατες εξελίξεις, η σουηδική νομοθεσία στον τομέα αυτό κρίνεται ως μη συμβιβάσιμη με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

Ο μέσος πληθωρισμός στη Σουηδία τους τελευταίους δώδεκα μήνες ως τον Απρίλιο 2000 ήταν 2,9%, κάτω από την τιμή αναφοράς του 3,3%. Ο ρυθμός πληθωρισμού στη Σουηδία ήταν, σε δωδεκάμηνη βάση, κάτω από την τιμή αναφοράς ολόκληρη την περίοδο μετά το Δεκέμβριο 1996. Η Σουηδία εξακολουθεί να πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η απόφαση του Συμβουλίου της 10ης Ιουλίου 1995 σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Σουηδία καταργήθηκε το 1998 (απόφαση του Συμβουλίου της 1ης Μαΐου 1998). Ο προϋπολογισμός που παρουσίαζε το 1997 έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ το 1998 εμφάνισε πλεόνασμα 1,9%· έκτοτε, ο προϋπολογισμός εμφανίζει πάντοτε πλεονάσματα, ενώ το 2001 το πλεόνασμα αυτό ανήλθε σε 4,8% του ΑΕΠ. Ο δείκτης του δημοσίου χρέους, ο οποίος είχε ανέλθει στο ανώτατο σημείο του το 1994, υποχώρησε κάτω από την τιμή αναφοράς του 60% του ΑΕΠ το 2000. Ο δείκτης αυτός ανερχόταν στο 55,9% του ΑΕΠ το 2001. Η Σουηδία συνεχίζει επομένως να ικανοποιεί το κριτήριο για τη δημοσιονομική κατάσταση.

Η σουηδική κορόνα δεν συμμετείχε στο ΜΣΙ ΙΙ κατά την υπό εξέταση περίοδο και παρουσίασε έντονες διακυμάνσεις σε σχέση με το ευρώ και τη δανική κορόνα. Επομένως, η διαπίστωση που περιείχε η έκθεση σύγκλισης του 2000, εξακολουθεί να ισχύει, δηλαδή η Σουηδία δεν ικανοποιεί το κριτήριο για τη συναλλαγματική ισοτιμία.

Κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο έως τον Απρίλιο 2002, η μέση απόδοση των δεκαετών σουηδικών ομολόγων αναφοράς ήταν 5,3%, δηλαδή κατώτερη της τιμής αναφοράς 7,0% το Μάρτιο. Το σουηδικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο παρέμεινε χαμηλότερο της τιμής αναφοράς για όλο το χρονικό διάστημα από το Δεκέμβριο 1996. Η Σουηδία εξακολουθεί επομένως να ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Βάσει της παρούσας αξιολόγησης, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν πρέπει να υπάρξει μεταβολή στο καθεστώς της Σουηδίας ως κράτους μέλους με παρέκκλιση.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

2.1. Συμβιβάσιμο της εθνικής νομοθεσίας με τη συνθήκη και το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών¹⁰

2.1.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση

Η έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η σουηδική νομοθεσία δεν ήταν συμβιβάσιμη με τις απαιτήσεις της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ. Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπίστωσε ασυμβίβαστο όσον αφορά την πλήρη ενσωμάτωση της Κεντρικής Τράπεζας στο ΕΣΚΤ. Πράγματι, παρότι το σύνταγμα και ο νόμος για τη Riksbank, όπως τροποποιήθηκε το 1998¹¹, παρέχουν στη Riksbank αρμοδιότητα σε ζητήματα νομισματικής πολιτικής, δεν περιέχουν αναφορά στις αρμοδιότητες του ΕΣΚΤ στον εν λόγω τομέα. Επίσης, τέτοιου είδους αναφορά δεν γίνεται ούτε και κατά τον καθορισμό του δικαιώματος της τράπεζας να επιβάλλει ελάχιστα αποθεματικά για νομισματικούς λόγους¹².

Εξάλλου, η έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση επισήμαινε ορισμένες ατέλειες.

Καταρχάς, διαπιστώθηκε ατέλεια στον ορισμό των στόχων της Riksbank. Ο νόμος για τη Riksbank¹³ καθορίζει στόχο για τη σταθερότητα των τιμών, αλλά δεν περιέχει αναφορά στη στήριξη των γενικών οικονομικών πολιτικών στην Κοινότητα, ένα στόχο τον οποίο πρέπει να επιδιώκει το ΕΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 105, παράγραφος 1 της συνθήκης και με το άρθρο 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών¹⁴.

Δεύτερον, η έκθεση διαπίστωνε ότι το σύνταγμα και ο νόμος για τη Riksbank παρέχουν στη Riksbank το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης τραπεζογραμματίων¹⁵, χωρίς να αναγνωρίζεται η αρμοδιότητα του ΕΣΚΤ στον τομέα αυτό¹⁶.

Τρίτον, παρότι ο νόμος για τη Riksbank απαγορεύει στα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων της τράπεζας να ζητούν ή να δέχονται οδηγίες και στις δημόσιες αρχές να δίδουν οδηγίες, ωστόσο η απαγόρευση αυτή καλύπτει μόνο ζητήματα νομισματικής πολιτικής¹⁷ και δεν επεκτείνεται σε όλες τις αποστολές του ΕΣΚΤ, όπως απαριθμούνται στο άρθρο 108 της συνθήκης ΕΚ· και το στοιχείο αυτό είχε θεωρηθεί ως ατέλεια.¹⁸

¹⁰ Βλέπε παράρτημα Α για μία σύντομη περιγραφή των απαιτήσεων της συνθήκης στον τομέα αυτό, ιδίως για την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας.

¹¹ Κεφάλαιο 9, άρθρο 12 του συντάγματος και κεφάλαιο 1, άρθρο 2 του νόμου για τη Riksbank.

¹² Κεφάλαιο 6, άρθρο 6 του νόμου για τη Riksbank.

¹³ Κεφάλαιο 1, άρθρο 2 του νόμου για τη Riksbank.

¹⁴ Στο κεφάλαιο 1, άρθρο 2 του νόμου για τη Riksbank οι στόχοι καθορίζονται ως ακολούθως: "Στόχος της Riksbank είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Εξάλλου, η τράπεζα μεριμνά για την προώθηση της ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος πληρωμών".

¹⁵ Κεφάλαιο 9, άρθρο 13 του συντάγματος και κεφάλαιο 5, άρθρο 1 του νόμου για τη Riksbank.

¹⁶ Άρθρο 106, παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και άρθρο 16 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

¹⁷ Κεφάλαιο 3, άρθρο 2 του νόμου για τη Riksbank.

¹⁸ Η εφαρμογή του κανόνα αυτού στο σύνολο των καθηκόντων και υποχρεώσεων έναντι του ΕΣΚΤ αναφέρεται μόνο στην αιτιολογική έκθεση του νόμου για τη Riksbank.

Η διαπίστωση για το ασυμβίβαστο διατηρήθηκε όσον αφορά τις προαναφερθείσες διατάξεις, καθότι η σουηδική νομοθεσία στον τομέα αυτό δεν τροποποιήθηκε από τη σύνταξη της τελευταίας έκθεσης σύγκλισης του Μαΐου 2000.

Εξάλλου, διαπιστώθηκε ένα άλλο πρόβλημα. Από εξελίξεις που έλαβαν χώρα το 2001 και το 2002 καθίσταται προφανής η απουσία λεπτομερών διατάξεων σχετικά με την κατανομή των κερδών και τις έκτακτες πληρωμές της Riksbank προς το Υπουργείο Οικονομικών, και ιδίως η απουσία διατάξεων που διασφαλίζουν ότι η Riksbank διαθέτει τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά μέσα για την εκπλήρωση όλων των αποστολών που σχετίζονται με το ΕΣΚΤ. Κάθε φορά, το Διοικητικό Συμβούλιο της Riksbank, όργανο το οποίο δεν αναλαμβάνει την εκπλήρωση καθηκόντων και υποχρεώσεων σχετικών με το ΕΣΚΤ, υπέβαλε για έγκριση στο σουηδικό κοινοβούλιο (Riksdag) πρόταση που αποσκοπούσε στο να επιτρέψει στη Riksbank να πραγματοποιήσει έκτακτες πληρωμές στο σουηδικό δημόσιο, ύψους 20 δισεκατ. κορονών, πλέον της διανομής κερδών της προηγούμενης χρήσης. Η απουσία, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, διατάξεων που να διασφαλίζουν ότι η Riksbank διαθέτει τα απαραίτητα χρηματοοικονομικά μέσα για την εκπλήρωση όλων των καθηκόντων και υποχρεώσεων που σχετίζονται με το ΕΣΚΤ είναι ασυμβίβαστη με την αρχή της χρηματοοικονομικής ανεξαρτησίας.

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση που περιλαμβανόταν στην έκθεση σύγκλισης του 2000 καθώς και τις νέες εξελίξεις, η σχετική νομοθεσία στη Σουηδία δεν κρίνεται συμβιβάσιμη με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

2.2. Σταθερότητα των τιμών¹⁹

2.2.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση

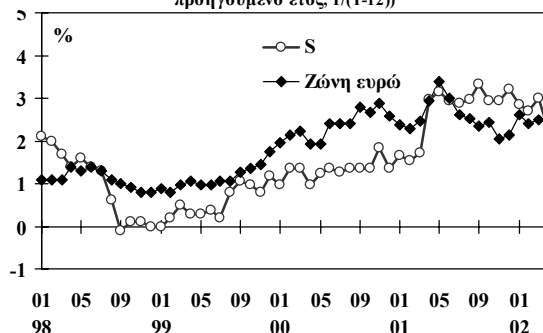
Σύμφωνα με την εκτίμηση που περιλαμβάνεται στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση, η Σουηδία ικανοποιούσε ήδη το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Ο μέσος δείκτης πληθωρισμού στη Σουηδία σε δωδεκάμηνη βάση το Μάρτιο 2000 ήταν σαφώς κατώτερος της τιμής αναφοράς. Ο μέσος δείκτης πληθωρισμού στη Σουηδία ήταν, σε δωδεκάμηνη βάση, κατώτερος της τιμής αναφοράς καθ' όλη την περίοδο από το Δεκέμβριο 1996.

2.2.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης των τιμών το 2002

– Πρόσφατες τάσεις

Ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού στη Σουηδία (όπως μετράται από τη μεταβολή του μηνιαίου ΕνΔΤΚ σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους (βλέπε διάγραμμα 1)) παρέμεινε στο 1,5% περίπου από τις

Διάγραμμα 1 Σουηδία - ποσοστό πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ) (εκατοστιαία μεταβολή του μηνιαίου δείκτη σε σχέση με το προηγούμενο έτος, T/(T-12))

¹⁹

Για τον υπολογισμό της τιμής αναφοράς, το ζήτη *Πηγή*: Eurostat. σύντομη περιγραφή των βελτιώσεων όσον αφορά τους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) βλέπε παράρτημα Β.

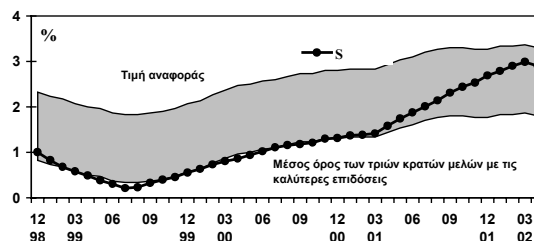
αρχές του 2000 έως το Μάρτιο 2001. Ωστόσο, τον Απρίλιο 2001, ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού ανήλθε στο 3% και έκτοτε παραμένει σε σχετικά υψηλό επίπεδο. Τον Απρίλιο 2002 ήταν 2,2%.

– Τήρηση της τιμής αναφοράς

Στη Σουηδία, ο μέσος δείκτης πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση, ο οποίος χρησιμοποιείται για την εκτίμηση του κριτηρίου σύγκλισης, σημείωσε διακυμάνσεις αλλά συνέχισε να κινείται σε επίπεδα κατώτερα της τιμής αναφοράς. Μεταξύ Μαρτίου 1999 και Σεπτεμβρίου 2001 η Σουηδία συγκαταλεγόταν μεταξύ των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών. Παρότι ο πληθωρισμός αυξήθηκε την άνοιξη του 2001 και παρέμενε έκτοτε σε σχετικά υψηλά επίπεδα, γεγονός το οποίο οδήγησε σε αύξηση του μέσου δείκτη πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση, η Σουηδία εξακολουθεί να βρίσκεται σε επίπεδο κατώτερο της τιμής αναφοράς (βλέπε διάγραμμα 2).

Τον Απρίλιο 2002 τα τρία κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία και το Λουξεμβούργο και ο απλός αριθμητικός μέσος όρος των μέσων δεικτών πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στις τρεις αυτές χώρες ήταν 1,8%. Η τιμή αναφοράς ήταν 3,3%. Ο μέσος πληθωρισμός στη Σουηδία τους δώδεκα τελευταίους μήνες ως τον Απρίλιο 2001 ήταν 2,9%, κάτω από την τιμή αναφοράς (βλέπε πίνακα 1 και διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2 Σουηδία - σύγκριση του μέσου ποσοστού πληθωρισμού σε 12μηνη βάση (ΕΔΤΚ) με τη τιμή αναφοράς (%)

Σημ.: Η σκιαγραφημένη ζώνη αντιπροσωπεύει διάστημα 1,5 εκατοστιαίας μονάδας μεταξύ του μέσου ποσοστού πληθωρισμού στα τρία κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών (κάτω άκρο της ζώνης) και της τιμής αναφοράς (άνω άκρο της ζώνης).

Πηγή: Eurostat, Υπηρεσίες της Επ. Τραπής.

– Επίδοση σε σχέση με άλλα πρότυπα μέτρησης πληθωρισμού

Η σχετικά καλή επίδοση της Σουηδίας όσον αφορά τον πληθωρισμό αποδεικνύεται και στην περίπτωση που η σύγκριση πραγματοποιηθεί βάσει άλλων πιθανών προτύπων μέτρησης του πληθωρισμού (βλέπε παράρτημα Β - πίνακα Β.1). Εάν ληφθούν υπόψη οι δείκτες πληθωρισμού των τριών χωρών της ζώνης ευρώ με τις καλύτερες επιδόσεις, η τιμή αναφοράς που προκύπτει είναι μάλιστα ελαφρώς ανώτερη τον Απρίλιο (3,6%).

Πίνακας 1
Σουηδία: μέσο ποσοστό πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ) σε δωδεκάμηνη βάση και η τιμή αναφοράς ^{α)}
(μεταβολή %)

	1997	1998	1999	2000	2001	Απρίλιος 2002
S	1,8	1,0	0,6	1,3	2,7	2,9
Ζώνη ευρώ	1,6	1,1	1,1	2,3	2,5	2,5
ΕΕ	1,7	1,3	1,2	2,1	2,3	2,3
Τιμή αναφοράς ^{β)}	2,7	2,2	2,1	2,8	3,3	3,3

α) Όπως μετράται με την εκατοστιαία μεταβολή του αριθμητικού μέσου των 12 τελευταίων μηνιαίων δεικτών σε σχέση με τον αριθμητικό μέσο των 12 μηνιαίων δεικτών της προηγούμενης περιόδου.

β) Μη σταθμικός μέσος όρος των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη πληθωρισμού συν 1,5 εκατοστιαία μονάδα: η μέθοδος υπολογισμού είναι η ίδια με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στην έκθεση του 2000 για τη σύγκριση, βλέπε πίνακες του παραρτήματος Β.

Πηγή: Eurostat, Υπηρεσίες της Επιτροπής.

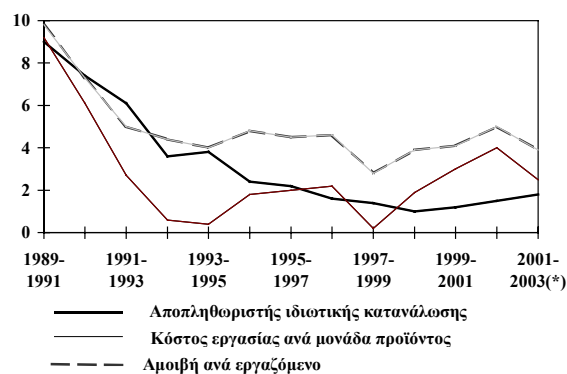
Ωστόσο, τον Απρίλιο 2002 ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού στη Σουηδία ήταν 2,2%, πάνω από το ανώτερο όριο του 2% του ορισμού της ΕΚΤ για τη σταθερότητα των τιμών, όπως και ο μέσος πληθωρισμός σε δωδεκάμηνη βάση.

Η Σουηδία κατόρθωσε να μειώσει τον πληθωρισμό κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας 1990, ενώ μεταξύ 1995 και 2000 ο πληθωρισμός παρέμεινε σε χαμηλό επίπεδο. Η ευνοϊκή εξέλιξη του αποπληθωριστή ιδιωτικής κατανάλωσης συνέβαλε επίσης στην επίτευξη αυτής της επίδοσης. Στην αποκλιμάκωση του πληθωρισμού συνέβαλε ο χαμηλός ρυθμός αύξησης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, ιδίως μέχρι το 1995 (βλέπε διάγραμμα 3). Έκτοτε, η αμοιβή ανά εργαζόμενο²⁰ αυξήθηκε με συγκρατημένο ρυθμό και, από το 2000, η αύξηση της παραγωγικότητας επιβραδύνθηκε με αποτέλεσμα το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος να διαμορφωθεί σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο (βλέπε επίσης πίνακα 2). Η οικονομική επιβράδυνση του 2001 συνέπεσε με μία ισχυρή ακόμη αύξηση της απασχόλησης και μία ελαφρά αύξηση της αμοιβής ανά εργαζόμενο, γεγονός το οποίο οδήγησε σε χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας και υψηλό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Εξάλλου, η άνοδος των τιμών των εισαγομένων επιταχύνθηκε κάπως το 2000 και το 2001, παράλληλα με τη διολίσθηση του νομίσματος. Οι εξελίξεις αυτές συνέβαλαν στο να ασκηθούν ορισμένες αυξητικές πιέσεις στον πληθωρισμό κατά το τελευταίο αυτό διάστημα.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναμένουν ότι ο πληθωρισμός το 2002 θα είναι χαμηλότερος σε σχέση με το 2001, εν μέρει λόγω της υποχώρησης ορισμένων πληθωριστικών πιέσεων προσωρινού χαρακτήρα που εμφανίστηκαν στη διάρκεια του περασμένου έτους.

Διάγραμμα 3

Συμβατική πίεση πληθωρισμού και μισθών
(3μήνες κινητές μέσος όρος της ετήσιας εκαποστιαίας μεταβολής)

(*) Οικονομικές προβλέψεις Δεκεμβρίου 2002
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.

²⁰

Για τη Σουηδία, τα στοιχεία όσον αφορά την ονομαστική αμοιβή ανά εργαζόμενο το 1999 και το 2000 έχουν στρεβλωθεί λόγω του ότι το ΕΣΟΛ 1995 εξομοιώνει το φόρο επί του συνολικού ποσού των μισθών με φόρο συνδεδεμένο με την παραγωγή. Εάν ο φόρος αυτός είχε θεωρηθεί ως εισφορά επί των μισθών, το κόστος του εργατικού δυναμικού θα παρουσιαζόταν αυξημένο κατά 3,4% το 1999 και κατά 3,8% το 2000.

Από το 1992 η Σουηδία έχει καθορίσει σαφή στόχο για τον πληθωρισμό, ενώ παράλληλα στο πλαίσιο της νομισματικής της πολιτικής καθιέρωσε ένα ευέλικτο καθεστώς συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η δέσμευση αυτή όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών υπογραμμίστηκε περαιτέρω στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας για το καταστατικό της Riksbank που τέθηκε σε ισχύ το 1999. Ο στόχος της Riksbank όσον αφορά τον πληθωρισμό είναι 2% με περιθώριο ανοχής ± 1 εκατοστιαία μονάδα. Από τον Οκτώβριο 1999 η Riksbank δήλωσε ότι ασκεί πλέον τη νομισματική της πολιτική σύμφωνα με την εκτίμηση του βασικού πληθωρισμού, όπως αυτός μετράται από τον $UND1X$ ²¹. Επίσης, και οι σουηδικοί δείκτες-στόχοι διαφέρουν από τον ΕνΔΤΚ, είτε πρόκειται για τον ΔΤΚ, είτε, όπως στην παρούσα περίπτωση, για τον $UND1X$.

Ο βασικός πληθωρισμός ($UND1X$) διατηρήθηκε στο μεγαλύτερο διάστημα εντός του περιθωρίου αναφοράς που καθόρισε η Riksbank. Ωστόσο, ο βασικός πληθωρισμός αυξήθηκε τον Απρίλιο 2001 και παρέμεινε έκτοτε σε σχετικά υψηλό επίπεδο. Τον Απρίλιο 2002, ο $UND1X$ ανήλθε σε 2,8% σε ετήσια βάση.

Πίνακας 2						
Σουηδία: άλλοι δείκτες πληθωρισμού και κόστους (ετήσια μεταβολή %)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης						
S	2,3	1,0	1,0	1,0	1,6	1,9
Ζώνη ευρώ	2,1	1,6	1,2	2,2	2,3	2,1
ΕΕ	2,2	1,7	1,3	1,9	2,1	2,1
Κόστος εργασίας: Ονομαστική αμοιβή ανά εργαζόμενο						
S	3,8	3,3	1,3	7,3	3,8	3,9
Ζώνη ευρώ	2,3	1,5	2,3	2,5	2,7	2,9
ΕΕ	2,7	2,2	2,8	3,0	3,2	3,3
Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας						
S	3,2	2,3	2,3	1,5	-0,6	2,1
Ζώνη ευρώ	1,6	1,1	0,9	1,4	0,3	1,1
ΕΕ	1,6	1,2	1,0	1,5	0,5	1,2
Ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος						
S	0,6	0,9	-1,0	5,8	4,4	1,8
Ζώνη ευρώ	0,7	0,3	1,3	1,1	2,4	1,8
ΕΕ	1,1	0,9	1,8	1,4	2,7	2,0
Εισαγόμενος πληθωρισμός **						
S	0,8	-0,5	1,0	4,6	4,2	1,7
Ζώνη ευρώ	2,6	-1,3	0,0	8,4	1,1	0,7
ΕΕ	0,9	-2,1	-0,4	7,2	1,1	0,8
* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002. ** Αποπληθωριστής εισαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών. <i>Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.</i>						

²¹

Ο $UND1X$ ορίζεται ως ο ΔΤΚ αποκλεισμένων των δαπανών για τόκους και των αμέσων επιπτώσεων

Η Σουηδία τήρησε την τιμή αναφοράς για τον πληθωρισμό καθ' όλη την περίοδο από το Δεκέμβριο 1996. Επομένως, η Σουηδία εξακολουθεί να ικανοποιεί το κριτήριο για τη σταθερότητα των τιμών.

2.3. Δημοσιονομική κατάσταση

2.3.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση

Στην έκθεση του 1998 για τη σύγκλιση, η Επιτροπή θεωρούσε ότι η Σουηδία δεν βρισκόταν πλέον σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος. Βάσει αυτής της εκτίμησης και παράλληλα με την έγκριση της έκθεσης, η Επιτροπή υπέβαλε σύσταση στο Συμβούλιο για κατάργηση της απόφασης περί ύπαρξης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στη Σουηδία (απόφαση του Συμβουλίου της 10ης Ιουλίου 1995). Με βάση τη σύσταση αυτή, το Συμβούλιο εξέδωσε την 1η Μαΐου 1998 απόφαση για κατάργηση της απόφασης περί ύπαρξης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στη Σουηδία²².

Στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση, η Επιτροπή θεώρησε ότι η Σουηδία εξακολουθεί να ικανοποιεί το κριτήριο για τη δημοσιονομική κατάσταση.

2.3.2. Αξιολόγηση των δημοσίων οικονομικών το 2002²³

Ο προϋπολογισμός της Σουηδίας παρουσιάζει πλεόνασμα κάθε έτος από το 1998, ενώ το 2001 το πλεόνασμα ανήλθε στο 4,8% του ΑΕΠ. Για το 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προβλέπουν πλεόνασμα ύψους 1,7% του ΑΕΠ (βλέπε πίνακα 3 και διάγραμμα 4). Ο δείκτης δημοσίου χρέους της Σουηδίας, αφού σημείωσε κατακόρυφη άνοδο στις αρχές της δεκαετίας 1990, έφτασε στο ανώτατο όριο το 1994 και έκτοτε υποχωρεί συνεχώς. Μεταξύ 1998 και 2000, σημειώθηκε ισχυρή μείωση του δείκτη, από 70,5% του ΑΕΠ στο 55,3% του ΑΕΠ. Το 2001, ο δείκτης δημοσίου χρέους παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος στο 55,9% του

Πίνακας 3						
Σουηδία: δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα, δημόσιο χρέος και δαπάνες για δημόσιες επενδύσεις (% του ΑΕΠ)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρές δανειακές ανάγκες (-) γενικής κυβέρνησης						
S	-1,6	1,9	1,5	3,7	4,8	1,7
Ζώνη ευρώ	-2,6	-2,2	-1,3	0,2	-1,3	-1,4
EE	-2,5	-1,6	-0,7	1,1	-0,6	-1,1
Ακαθάριστο χρέος γενικής κυβέρνησης						
S	73,1	70,5	65,0	55,3	55,9	52,6
Ζώνη ευρώ	75,3	73,7	72,6	70,2	69,1	68,6
EE	71,0	68,9	67,3	64,2	62,8	61,9
Επενδυτικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης **						
S	2,7	2,7	2,7	2,5	2,6	2,6
Ζώνη ευρώ	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4
EE	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3
* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002.						
** Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου της γενικής κυβέρνησης.						
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.						

²² των τροποποιημένων έμμεσων φόρων και ε
EE L 139 της 11.5.1998, σ. 19.

²³ Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης και για την αξιολόγηση της δημοσιονομικής κατάστασης της κυβέρνησης, ο όρος "έλλειμμα" ορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία για τα υπερβολικά ελλείμματα, όπως στην έκθεση της Επιτροπής για τη σύγκλιση του 2000. Το ζήτημα της αναταξινόμησης, στο ΕΣΟΛ 95, των πληρωμών για τόκους στο πλαίσιο συμφωνιών ανταλλαγής (swaps) και προθεσμιακών συμβολαίων επιτοκίων εξετάζεται στο παράρτημα Γ.

ΑΕΠ²⁴. Για το 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναμένουν περαιτέρω συρρίκνωση του δείκτη αυτού στο 52,6% του ΑΕΠ (βλέπε πίνακα 3 και διάγραμμα 4).

Κατά τη φάση εξυγίανσης που ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας 1990, η βελτίωση των δημοσίων οικονομικών οφειλόταν σχεδόν αποκλειστικά σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις μέχρι το 1998, ενώ η συγκυρία είχε περιορισμένη μόνο επίδραση στην εξέλιξη αυτή. Έκτοτε, η επίδραση αυτή αυξήθηκε. Μεταξύ 1997 και 2001, το διορθωμένο από τις διακυμάνσεις της συγκυρίας δημοσιονομικό υπόλοιπο (όπως μετράται από την Επιτροπή) βελτιώθηκε κατά 4,5 μονάδες του ΑΕΠ (βλέπε πίνακα 4). Η βελτίωση αυτή οφείλεται κατά τα δύο τρίτα περίπου στη μείωση των πληρωμών για τόκους και κατά το ένα τρίτο σε αύξηση του πρωτογενούς υπολοίπου. Η ουσιαστική δημοσιονομική εξυγίανση που έλαβε χώρα κατά τα τελευταία αυτά έτη βασίστηκε όχι μόνο σε αποφασιστική μείωση του χρέους και σε περικοπές δαπανών, αλλά και σε αύξηση της φορολογικής πίεσης, παρότι η πίεση αυτή ήταν μικρότερη κατά τα πλέον πρόσφατα οικονομικά έτη. Ειδικότερα, κάθε έτος μεταξύ 2000 και 2002 έλαβαν χώρα μειώσεις φόρων. Το διορθωμένο από τις διακυμάνσεις της συγκυρίας πλεόνασμα υποδηλώνει την ευρωστία των δημοσίων οικονομικών της Σουηδίας.

Πίνακας 4 Σουηδία : συνιστώσες της δημοσιονομικής εξυγίανσης μεταξύ 1997 και 2001 (Κυκλικά προσαρμοσμένες, σε % της τάσης του ΑΕΠ)					
	Μεταβολή στο συνολικό αποτέλεσμα (1)=(3)-(2)	από την οποία :		από την οποία :	
		Μεταβολή στις πληρωμές τόκων (2)	Μεταβολή στο πρωτογενές αποτέλεσμα (3)=(4)-(5)	Μεταβολή στα έσοδα (4)	Μεταβολή στις πρωτογενείς δαπάνες (5)
S	4,5	-2,9	1,6	0,9	-0,7
Ζώνη ευρώ	0,6	-1,1	-0,5	-0,7	-0,2
EU	1,2	-1,2	0,0	-0,3	-0,3
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.					

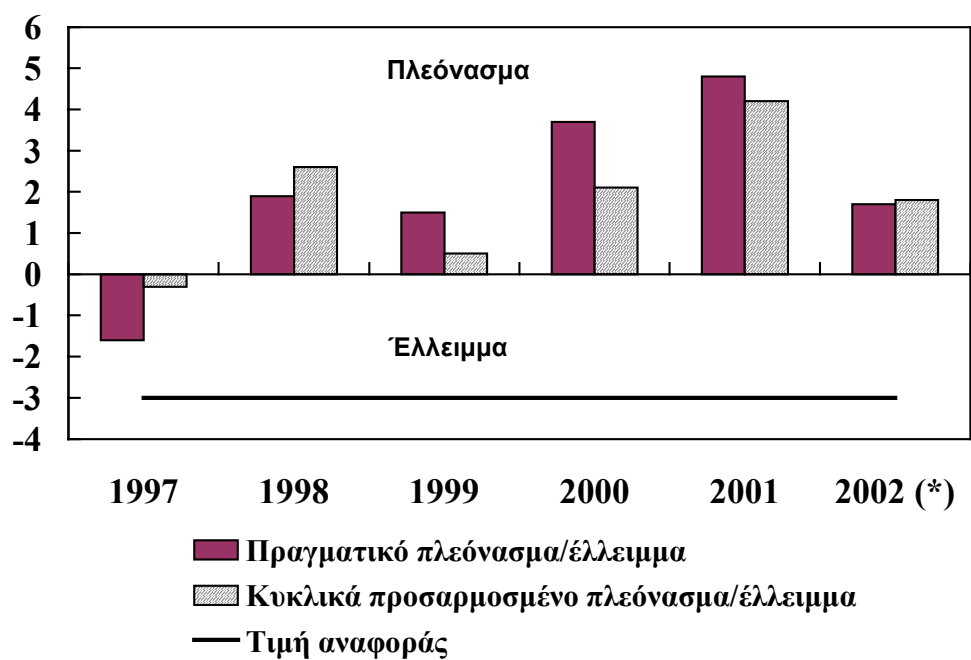
²⁴

Ο δείκτης δημοσίου χρέους της γενικής κυβέρνησης ήταν 55,9% του ΑΕΠ το 2001, σχεδόν αμετάβλητος από το 2000, και αυτό παρά το μεγάλο πλεόνασμα που, όπως προαναφέρθηκε, εμφάνισε ο προϋπολογισμός το 2001. Αυτό μπορεί να αποδοθεί σε μία ουσιαστική - και πολύ ανώτερη των προβλέψεων - μείωση των τίτλων δημοσίου χρέους που κατέχουν τα δημόσια συνταξιοδοτικά ταμεία (AP fonder), οι οποίοι από 13% του ΑΕΠ το 2000 υποχώρησαν στο 4% του ΑΕΠ το 2001.

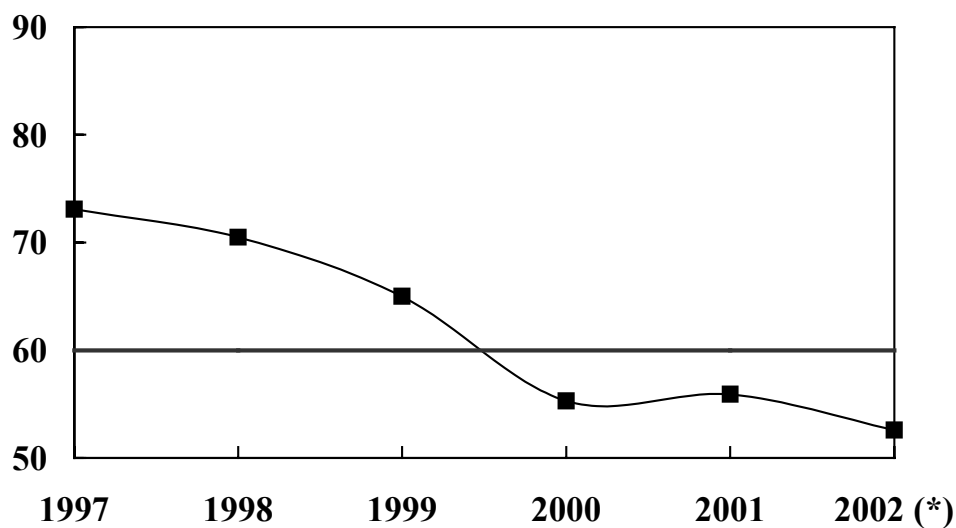
Διάγραμμα 4

Σουηδία - δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα και δημόσιο χρέος

Πραγματικό και κυκλικά προσαρμοσμένο πλεόνασμα/έλλειμμα
(% πω ΑΠ)

Δημόσιο χρέος
(% πω ΑΠ)

(*) Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής

Η σουηδική κυβέρνηση ενέκρινε το Νοέμβριο 2001 το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης του 2001, ενώ τον Ιανουάριο 2002 το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα αυτό²⁵. Το πρόγραμμα αυτό, το οποίο καλύπτει την περίοδο μέχρι το 2004, προβλέπει δημοσιονομικά πλεονάσματα της τάξης του 2% περίπου του ΑΕΠ κάθε έτος και επομένως τηρεί τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (βλέπε πίνακα 5). Η δημοσιονομική στρατηγική εξακολουθεί να βασίζεται στον αυστηρό έλεγχο των δημοσίων δαπανών και στην περαιτέρω μείωση του δείκτη δαπάνης/ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, εφαρμόζονται μειώσεις φόρων - τις οποίες ο τελευταίος προϋπολογισμός παρατείνει μέχρι το 2002 - αντιστρέφοντας την τάση που επικρατούσε μέχρι το 1998. Η δημοσιονομική πειθαρχία ενισχύεται με τη διατήρηση, όσον αφορά τις δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης, των ονομαστικών ανωτάτων ορίων που ενέκρινε το σουηδικό κοινοβούλιο για τα τρία επόμενα έτη, καθώς και από τη νομική υποχρέωση δημοσιονομικής ισορροπίας που έχει επιβληθεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης από το 2000. Επιπλέον, η προσφάτως θεσπισθείσα συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση - η οποία συνεπάγεται υψηλότερο βαθμό ατομικής χρηματοδότησης - θα επιτρέψει στο συνταξιοδοτικό σύστημα να ανταποκριθεί, μεσοπρόθεσμα, καλύτερα στις διακυμάνσεις της συγκυρίας και, μακροπρόθεσμα,

στις επιπτώσεις από τη γήρανση του πληθυσμού. Δεδομένου ότι το δημοσιονομικό υπόλοιπο εξακολουθεί να είναι θετικό (πλεόνασμα), το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης του 2001 προβλέπει περαιτέρω ταχεία υποχώρηση του δείκτη χρέους στο 45,2% μέχρι το 2004.

Πίνακας 5

Σουηδία: προβολές του επικαιροποιημένου προγράμματος σύγκλισης όσον αφορά την αύξηση του ΑΕΠ, το δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα και το δημόσιο χρέος

	2001	2002	2003	2004
Αύξηση ΑΕΠ, ετήσια μεταβολή %				
S	1,7	2,4	2,6	2,3
Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+)/καθαρές δανειακές ανάγκες (-) γενικής κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ				
S	4,6	2,1	2,2	2,3
Χρέος γενικής κυβέρνησης, σε % του ΑΕΠ				
S	52,3	49,7	47,3	45,2
<i>Πηγή: Επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης της Σουηδίας του 2001· βλέπε επίσης πίνακα Γ.3. του παραρτήματος.</i>				

Σύμφωνα με το σχέδιο προϋπολογισμού της άνοιξης που υπέβαλε η σουηδική κυβέρνηση στις 15 Απριλίου, το πλεόνασμα του προϋπολογισμού αναμένεται να ανέλθει στο 1,8% του ΑΕΠ το 2002 και να παραμείνει παραπλήσιο του 2% του ΑΕΠ μέχρι το 2004. Παράλληλα, ο δείκτης χρέους/ΑΕΠ αναμένεται σύμφωνα με τις προβλέψεις να υποχωρήσει στο 48,3% του ΑΕΠ μέχρι το 2004.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η δημοσιονομική κατάσταση της Σουηδίας, για την οποία δεν ισχύει απόφαση περί ύπαρξης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος, παρέμεινε υγιής το 2001 και αναμένεται ότι η ίδια κατάσταση θα συνεχιστεί και το 2002. Επομένως, η Σουηδία εξακολουθεί να πληροί το κριτήριο για τη δημοσιονομική κατάσταση.

2.4. Σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας

2.4.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση

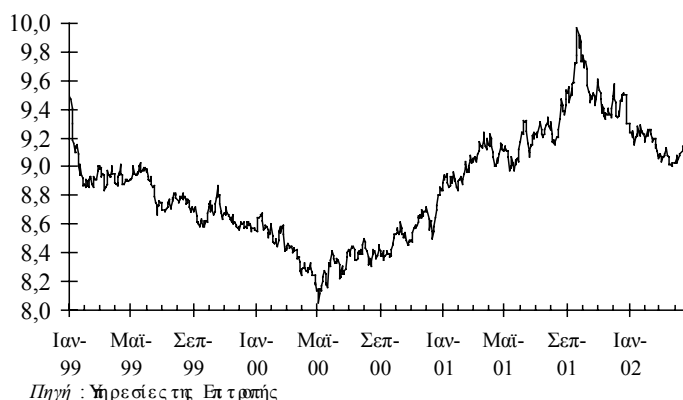
Στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση αναφέρεται ότι η Σουηδία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η σουηδική κορόνα δεν συμμετείχε στον ΜΣΙ ΙΙ, και κατά τα δύο υπό εξέταση έτη (μέχρι το Μάρτιο 2000) το νόμισμα αυτό παρουσίασε διακυμάνσεις έναντι του ευρώ αποδεικνύοντας, μεταξύ άλλων, την απουσία στόχου για τη συναλλαγματική ισοτιμία.

2.4.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης στην έκθεση του 2002

Η Σουηδία συνέχισε να μην συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ κατά την τρέχουσα υπό εξέταση περίοδο (μέχρι τον Απρίλιο 2002). Η νομισματική πολιτική, η οποία βασίζεται σε σαφή στόχο για τον πληθωρισμό, συνεπάγεται την ελεύθερη διακύμανση της σουηδικής κορόνας στην αγορά συναλλάγματος. Λόγω της απουσίας σαφούς δέσμευσης όσον αφορά τη συναλλαγματική ισοτιμία, η σταθερότητα της κορόνας δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσει τυχόν αποκλίσεων σε σχέση με μία τέτοια δέσμευση.

Από την αρχή του 1999 έως τον Απρίλιο 2000, η κορόνα παρουσίαζε ανατιμητικές τάσεις και η ισοτιμία της σε σχέση με το ευρώ αυξήθηκε κατά 15% (από 9,47 σε 8,06 κορόνες έναντι του ευρώ). Στη συνέχεια, λόγω της κρίσης στον τηλεπικοινωνιακό τομέα η οποία έπληξε ιδιαίτερα τη Σουηδία, η κορόνα σημείωσε αισθητή διολίσθηση. Το νόμισμα αυτό έφτασε στο χαμηλότερο ιστορικό επίπεδό του σε όρους σταθμισμένων εμπορικών συναλλαγών το Σεπτέμβριο 2001, υποχωρώντας σε ισοτιμία σχεδόν 10 SEK/ευρώ. Έκτοτε η κορόνα ανατιμήθηκε, πιθανώς λόγω της προοπτικής για διεξαγωγή δημοψηφίσματος σχετικά με την ONE το 2003, και σήμερα η ισοτιμία είναι περίπου 9,20 SEK/ευρώ (βλέπε διάγραμμα 5).

**Διάγραμμα 5. Συναλλαγματική ισοτιμία
SEK/EUR**

Η μεταβλητότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κορόνας περιορίστηκε κατά το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας 1990, καθώς η εφαρμογή μιας αξιόπιστης και βιώσιμης δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής δημιούργησε τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επίτευξη σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας σε μεσοπρόθεσμη βάση. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η μεταβλητότητα του νομίσματος αυξήθηκε εκ νέου κυρίως λόγω του ότι η παγκόσμια

επιβράδυνση της οικονομίας και η αβεβαιότητα που επικρατεί στις χρηματοπιστωτικές αγορές είχαν σχετικά σημαντικό αντίκτυπο στη σουηδική οικονομία. Τόσο η υποτίμηση στην αρχή όσο και η ανατίμηση στη συνέχεια της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κορόνας κατά τα δύο τελευταία έτη ήταν έντονες, γεγονός που αντικατοπτρίζει επίσης την απουσία δέσμευσης όσον αφορά τη συναλλαγματική ισοτιμία.

Η σουηδική κορόνα δεν συμμετείχε στον ΜΣΙ ΙΙ κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου και διακυμάνθηκε αρκετά έντονα έναντι του ευρώ και της δανικής κορόνας. Επομένως, όπως και κατά την εκτίμηση της σύγκλισης του 2000, η Σουηδία δεν ικανοποιεί το κριτήριο για τη συναλλαγματική ισοτιμία.

2.5. Μακροπρόθεσμο επιτόκιο²⁶

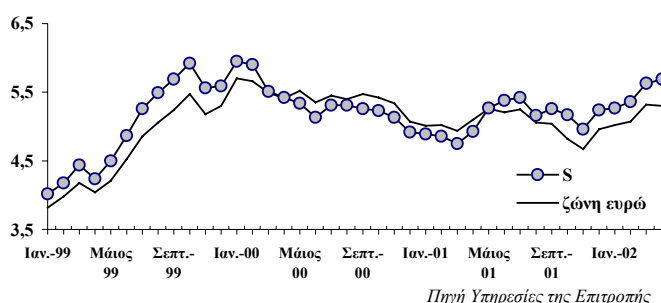
2.5.1. Περιγραφή της κατάστασης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση

Ήδη κατά τη σύνταξη της έκθεσης του 2000 για τη σύγκλιση, η Σουηδία ικανοποιούσε το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στη Σουηδία κατά τους δώδεκα μήνες έως το Μάρτιο 2000 ήταν σαφώς κατώτερο της τιμής αναφοράς.

2.5.2. Αξιολόγηση της σύγκλισης των επιτοκίων το 2002

Οι θετικές επιδόσεις της Σουηδίας όσον αφορά τον πληθωρισμό και η εντυπωσιακή εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών κατά το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας 1990 είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, τα σουηδικά μακροπρόθεσμα επιτόκια (απόδοση του 10ετούς ομολόγου αναφοράς) ακολούθησαν την τάση των διεθνών αγορών ομολόγων: υποχώρησαν μέχρι το Μάρτιο 2001 και στη συνέχεια κινήθηκαν ανοδικά (βλέπε διάγραμμα 6) για να φτάσουν στο 5,7% περίπου. Καθ' όλο το προηγούμενο έτος, η απόκλιση σε σχέση με τις μακροπρόθεσμες αποδόσεις στη ζώνη ευρώ κυμάνθηκε μεταξύ 5 και 50 σημείων βάσης. Αυτή η διακύμανση της απόκλισης θα μπορούσε κυρίως να εξηγηθεί από τη θέση της Σουηδίας στο συγκυριακό κύκλο σε σχέση με την οικονομία της ζώνης ευρώ, καθώς και από τις διαφορές μεταξύ των δεικτών πληθωρισμού.

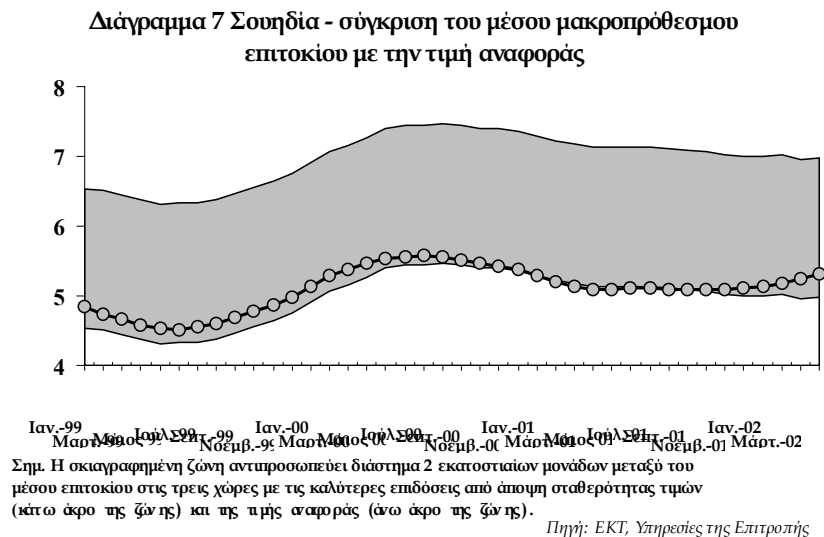
Διάγραμμα 6 Μακροπρόθεσμα επιτόκια
Σουηδία και ζώνη ευρώ (μηνιαίοι μέσοι όροι)

²⁶

Βλέπε παράρτημα Ε για πληροφορίες σχετικά με τον υπολογισμό της τιμής αναφοράς και τα χρησιμοποιηθέντα στοιχεία.

Σε δωδεκάμηνη βάση, το μέσο επιτόκιο στη Σουηδία συνέχισε να κινείται σε επίπεδα κατώτερα της τιμής αναφοράς. Πράγματι, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια της Σουηδίας είναι κατώτερα της τιμής αναφοράς από το Δεκέμβριο 1996, δηλαδή από την αρχή της περιόδου για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία.

Πίνακας 6 Σουηδία: πορεία των μακροπρόθεσμων επιτοκίων (μέσοι όροι 12μήνου)				
	1999	2000	2001	2002 ^{α)}
S	5,0	5,4	5,1	5,3
Τιμή αναφοράς ^{β)}	6,8	7,4	7,0	7,0
α) Μέσος όρος Μάιος 2001 – Απρίλιος 2002 β) Μέσος όρος επιτοκίων των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών συν 2 εκατοστιαίες μονάδες· βλέπε επίσης παράρτημα Ε, πίνακα Ε.1.				
Πηγή: EKT, Υπηρεσίες της Επιτροπής.				

Η μέση απόδοση των δεκαετών σουηδικών ομολόγων αναφοράς κατά τους 12 μήνες έως τον Απρίλιο 2002 ήταν 5,3%. Η τιμή αναφοράς, η οποία προκύπτει από τα μέσα επιτόκια στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και το Λουξεμβούργο, δηλαδή από τα τρία κράτη μέλη της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από την άποψη της σταθερότητας των τιμών, ήταν 7%. Επομένως, η Σουηδία εξακολουθεί να ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

2.6. Συμπληρωματικοί παράγοντες

2.6.1. Αποτελέσματα από την ενοποίηση των αγορών

– Εξέλιξη των αγορών προϊόντων

Η οικονομία της Σουηδίας ενσωματώνεται με ολοένα και ταχύτερους ρυθμούς στην οικονομία της ΕΕ. Ο δείκτης ενδοκοινοτικό εμπόριο/ΑΕΠ για τη Σουηδία κατά την περίοδο 1999-2001, ο οποίος ανερχόταν στο 20,2%, ήταν κατά 0,6% ανώτερος σε σχέση με την περίοδο 1997-99. Ο δείκτης αυτός είναι παρεμφερής με εκείνους της Δανίας και της Φινλανδίας, παρότι σημαντικά χαμηλότερος σε σχέση με το μέσο όρο των υπολοίπων μικρών κρατών μελών της ΕΕ. Ο δείκτης ενδοκοινοτικές ΑΞΕ/ΑΕΠ για την περίοδο 1997-99 ήταν ανώτερος του μέσου όρου για τα μικρότερα κράτη μέλη της ΕΕ. Το μερίδιο της Σουηδίας στις διασυνοριακές συγκεντρώσεις και εξαγορές σε επίπεδο ΕΕ είναι πολύ ανώτερο από το αναμενόμενο για χώρα αυτού του μεγέθους.

Κατά τα πρόσφατα έτη λήφθηκαν μέτρα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που διευκολύνουν τη συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή της Σουηδίας στις αγορές προϊόντων της ΕΕ:

- Η Σουηδία παρουσιάζει εξαιρετικές επιδόσεις όσον αφορά την ενσωμάτωση και εφαρμογή της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά.
- Λήφθηκαν μέτρα για το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό, και ιδίως για την προώθηση της on-line ανάθεσης των συμβάσεων αυτών.
- Η ελευθέρωση των βιομηχανιών δικτύου συνεχίστηκε και σήμερα συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον προωθημένων της ΕΕ. Οι τιμές για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ. Ωστόσο, οι συνενώσεις επιχειρήσεων σε ορισμένες από αυτές τις βιομηχανίες οδήγησαν σε ισχυρή συγκέντρωση της προσφοράς.
- Όσον αφορά την κοινωνία της γνώσης, η Σουηδία συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον ανεπτυγμένων κρατών μελών της ΕΕ. Προηγείται όλων των υπολοίπων κρατών μελών στις δαπάνες για Ε&Α και στον αριθμό αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ενώ ο δείκτης χρησιμοποίησης υπολογιστών και πρόσβασης στο Διαδίκτυο είναι πολύ ανώτερος του μέσου όρου της ΕΕ.

Παρά τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε όσον αφορά το άνοιγμα των αγορών προϊόντων στον ανταγωνισμό, τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό, τα επίπεδα τιμών στη Σουηδία παρέμειναν υψηλά, ανώτερα κατά περίπου 28% από το μέσο όρο της ΕΕ το 2000. Τα σχετικά υψηλά επίπεδα τιμών μπορούν να αποδοθούν εν μέρει στα υψηλά επίπεδα έμμεσης φορολογίας στη Σουηδία, αλλά οφείλονται κυρίως στην έλλειψη ανταγωνισμού σε ορισμένους τομείς όπως το λιανικό εμπόριο και η διανομή φαρμακευτικών προϊόντων ή το λιανικό εμπόριο τροφίμων. Εξάλλου, λαμβανομένου υπόψη του σχετικά μεγάλου μεγέθους του δημόσιου τομέα στη Σουηδία, το άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων και ο ανταγωνισμός στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών αποκτούν ιδιαίτερη σημασία.

Πίνακας 7 Σουηδία: αγορές προϊόντων

ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ								
	ΣΟΥΗΔΙΑ				ΕΕ			
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001
Παραγωγικότητα εργασίας ¹	93,9	93,0	93,0	91,1	100	100	100	100
Σχετικά επίπεδα τιμών ²	122,0	125,0	128,0		100	100	100	100
Ενδοκοινοτικό εμπόριο (% του ΑΕΠ) ³	20,1	19,9	21,0	19,7	28,5	28,7	31,0	30,5
Ενδοκοινοτικές εισροές ΑΞΕ (% του ΑΕΠ) ⁴	7,5	20,2			4,7	6,1		
Μερίδιο διασυνοριακών εξαγορών και συγχωνεύσεων ⁵	5,9(3,0)	7,6(2,8)	6,3(2,9)		100	100	100	
Οδηγίες ενιαίας αγοράς ⁶	1,5	2,1	1,2	0,9	3,9	3,6	3,0	2,0
Αξία των προσκλήσεων υποβολής προσφορών που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα ⁷	2,5	2,7	3,7		1,8	1,8	2,4	
Τομεακές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις ⁸	0,7	0,6			1,0	0,9		
Τιμές τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ⁹								
Τοπικές κλήσεις	0,29	0,29	0,30	0,30	0,41	0,41	0,41	0,41
Εθνικές κλήσεις	0,58	0,45	0,30	0,30	2,16	1,69	1,34	1,15
Κλήσεις στις ΗΠΑ	4,90	4,90	1,11	1,11	5,07	4,09	3,39	2,65
Μερίδιο αγοράς σταθερής τηλεφωνίας (%) ¹⁰								
Αστικές κλήσεις		93,0	82,0					
Υπεραστικές κλήσεις		76,0	82,0					
Διεθνείς κλήσεις		62,0	59,0					
Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ¹¹								
Νοικοκυριά	7,01	6,24	6,52	6,83	10,57	10,48	10,40	10,33
Βιομηχανικοί χρήστες	3,68	3,52	3,88	3,75	6,44	6,32	6,44	6,33
Μερίδιο αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (%) ¹²		53,0						
Δαπάνες για εκπαίδευση ⁷	8,0	7,7	8,4	8,3	5,0	5,0	5,1	
Νέοι πτυχιούχοι Ε&Τ ¹³	7,9	9,7	11,6					
Δαπάνες για Ε&Α ⁷	3,75	3,80			1,87	1,92	1,90	
Πρόσβαση νοικοκυριών στο Διαδίκτυο ¹⁴	39,6	51,0	53,8	60,7	8,3	12,0	28,4	37,7
Αιτήσεις χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας ¹⁵	307,0	308,5	346,4		129,9	140,9	152,7	

Όλα τα στοιχεία για το 2001 είναι εκτιμήσεις. ¹ Ανά άτομο σε ΠΑΔ, ΕΕ=100· ² ΕΕ=100, τελική ιδιωτική κατανάλωση· ³ (ενδοκοινοτικές εξαγωγές + ενδοκοινοτικές εισαγωγές)/(2*ΑΕΠ). Μέσος όρος ΕΕ για μικρά κράτη μέλη (Β, DK, EL, IRL, L, NL, Α, Ρ, FIN και S)· ⁴ ενδοκοινοτικές εισροές ΑΞΕ ως % του ΑΕΠ· ⁵ % του συνολικού αριθμού για την ΕΕ (μερίδιο ΑΕΠ). Μέσος όρος ΕΕ για μικρά κράτη μέλη· ⁶ Ποσοστό οδηγίων που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί· ⁷ % του ΑΕΠ· ⁸ % του ΑΕΠ (μέσοι όροι 96-98 και 97-99)· ⁹ Τιμές σε ευρώ για δεκάλεπτη κλήση στις 11 π.μ. μιας εργάσιμης ημέρας, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ· ¹⁰ Μερίδιο αγοράς του παραδοσιακού φορέα· ¹¹ Τιμές κιλοβατώρας σε ευρώ· ¹² Μερίδιο αγοράς του μεγαλύτερου φορέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας· ¹³ Ανά 1000 κατοίκους ηλικίας 20-29 ετών· ¹⁴ % των νοικοκυριών· ¹⁵ Ανά εκατομμύριο κατοίκων, ΕΓΔΕ.

Η σουηδική αγορά ομολόγων χαρακτηρίζεται από υψηλή ρευστότητα και ενεργό συμμετοχή τόσο των εγχώριων όσο και των ξένων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων. Ο κυριότερος εκδότης στη σουηδική αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος σε σουηδικές κορόνες (SEK) είναι η κεντρική διοίκηση. Το χρέος της (κεντρικής) κυβέρνησης, παρότι υποχωρεί από το 1999, εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ του συνολικού χρέους²⁷. Τα ιδρύματα ενυπόθηκης πίστης είναι ο άλλος μεγάλος εκδότης τίτλων στην αγορά αυτή. Τα μέσα σε ξένο συνάλλαγμα, μεταξύ των οποίων οι συμβάσεις ανταλλαγής, αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ένα τρίτο του συνολικού χρέους της κεντρικής διοίκησης²⁸, και οι τίτλοι σε συνάλλαγμα κατανέμονταν το 2002 ουσιαστικά μεταξύ του ευρώ (59%) και του δολαρίου ΗΠΑ (20%). Μεταξύ των υπολοίπων τίτλων χρέους σε σουηδικές κορόνες, το 8% αφορά ομόλογα. Η αγορά εταιρικών ομολόγων διευρύνθηκε σημαντικά τα τελευταία έτη, αλλά εξακολουθεί να καλύπτει μικρό μόνο τμήμα των χρηματοδοτικών αναγκών των επιχειρήσεων. Οι εκδόσεις του δημοσίου κυριαρχούν επίσης στην αγορά τίτλων σε σουηδικές κορόνες, η οποία αντιπροσωπεύει, σε όγκο, το ένα τρίτο περίπου της αγοράς ομολόγων. Η μετοχική αγορά της Σουηδίας αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο με τις αντίστοιχες αγορές πολλών γειτονικών χωρών. Οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω της συμμαχίας Norex (η οποία περιλαμβάνει τα χρηματιστήρια της Στοκχόλμης, της Κοπεγχάγης, του Ρέικιαβικ και του Όσλο) αντιπροσωπεύουν σήμερα περίπου το 70% της μετοχικής αγοράς των σκανδιναβικών χωρών.

Το 2001 αναλήφθηκαν ορισμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των όρων διαπραγμάτευσης στις αγορές κινητών αξιών. Η αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας (FSA) αναπτύσσει ένα τελειοποιημένο σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων, ενώ κατά τη διάρκεια του 2001 διευρύνθηκε περαιτέρω η συμφωνία συνεργασίας που υπογράφηκε το 2000 με τις ομολόγους αρχές της Δανίας, της Φινλανδίας και της Νορβηγίας.

Όσον αφορά τη διάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα, αξίζει να υπογραμμιστεί η συνέχιση των προσπαθειών αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα, η εισαγωγή νομοθετικών και φορολογικών μεταρρυθμίσεων και η τεχνολογική ανάπτυξη. Στο επίπεδο του τραπεζικού συστήματος, το 2001 δόθηκε σε νέους φορείς άδεια άσκησης τραπεζικών δραστηριοτήτων. Επίσης, μεγάλες αλυσίδες διανομής άρχισαν να προσφέρουν τραπεζικές υπηρεσίες στους πελάτες τους. Οι σουηδικές τράπεζες εξακολουθούν να δίνουν έμφαση στην "τραπεζική στο σπίτι", η οποία βασίζεται στη χρήση του Διαδικτύου.

2.6.2. *Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*

Στις δεκαετίες 1970 και 1980 η Σουηδία συγκαταλεγόταν μεταξύ των σημαντικότερων διεθνών καθαρών οφειλετών. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται τόσο στη χαμηλή ιδιωτική και δημόσια αποταμίευση όσο και στα συνεχή προβλήματα ανταγωνιστικότητας τα οποία οδήγησαν στην εμφάνιση σημαντικών ελλειμμάτων στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Η θέση της Σουηδίας μεταβλήθηκε μετά από τη βαθιά ύφεση των αρχών της δεκαετίας 1990. Η σημαντική υποτίμηση του

²⁷ Περίπου 53,5% του ΑΕΠ στα τέλη του 2001.

²⁸ Τέλη Φεβρουαρίου 2002.

Νοεμβρίου 1992 και η παρατεταμένα χαμηλή εγχώρια ιδιωτική ζήτηση σε συνδυασμό με την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών οδήγησαν στην εμφάνιση σημαντικών πλεονασμάτων στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε σημαντικό πλεόνασμα της τάξης του 3¼% του ΑΕΠ το 2001, παρά τη διεθνή επιβράδυνση της οικονομίας. Τα συνεχιζόμενα αυτά πλεονάσματα στο εξωτερικό σκέλος, σε συνδυασμό με ευνοϊκές αναπτυξιακές προοπτικές, υποδηλώνουν ότι η ανταγωνιστικότητα της σουηδικής οικονομίας είναι ισχυρή.

2.6.3. *Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και άλλοι δείκτες τιμών*

Η εξέταση της εξέλιξης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και των άλλων δεικτών τιμών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1, περιλαμβάνεται στο τμήμα για τη σταθερότητα των τιμών (βλέπε σημείο 2.2.2).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΤΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Σύμφωνα με τη δεύτερη πρόταση του άρθρου 121 της συνθήκης, η έκθεση που συντάσσεται βάσει του άρθρου αυτού "εξετάζει ιδίως εάν η εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής τράπεζάς του, συμβιβάζεται με τα άρθρα 108 και 109 της παρούσας συνθήκης και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ".

Σύμφωνα με το άρθρο 109 της συνθήκης, κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία ίδρυσης του ΕΣΚΤ, ότι η εθνική νομοθεσία του, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής του τράπεζας, συμφωνεί με την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ.

Βάσει της προσέγγισης η οποία επελέγη στην έκθεση σύγκλισης του 2000, η εξέταση χωρίζεται σε τρία τμήματα:

- στόχοι των εθνικών κεντρικών τραπεζών·
- ανεξαρτησία·
- ενσωμάτωση στο ΕΣΚΤ και λοιπή νομοθεσία.

Στόχοι των εθνικών κεντρικών τραπεζών

Ο στόχος μιας εθνικής κεντρικής τράπεζας πρέπει να συμβιβάζεται με τους στόχους της ΕΚΤ όπως διατυπώνονται στο άρθρο 105, παράγραφος 1 της συνθήκης (και στο άρθρο 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ):

"Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα, προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας, που ορίζονται στο άρθρο 2."

Οι παραπομπές που γίνονται στην εθνική νομοθεσία στην πολιτική της κυβέρνησης ή σε συγκεκριμένους μακροοικονομικούς στόχους δεν είναι ασυμβίβαστες, υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθούν να υπερισχύουν ο πρώτος και ο δεύτερος στόχος του άρθρου 105 της συνθήκης.

Ανεξαρτησία

Το άρθρο 108 της συνθήκης εξασφαλίζει ότι το ΕΣΚΤ λειτουργεί ανεξάρτητα από υποδείξεις τρίτων:

"Κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που τους ανατίθενται από την παρούσα συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ, ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψης αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών, δεν ζητά ούτε δέχεται υποδείξεις από τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από κυβέρνηση κράτους μέλους ή από άλλον οργανισμό. Τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμοί καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την αρχή αυτή και να μην

επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ ή των εθνικών κεντρικών τραπεζών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους."

Οι διάφορες πτυχές της ανεξαρτησίας περιγράφονται λεπτομερέστερα στην έκθεση σύγκλισης του 1998.

Ένταξη των εθνικών κεντρικών τραπεζών στο ΕΣΚΤ και λοιπή νομοθεσία

Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ διασφαλίζει ότι η αποστολή που έχει ανατεθεί στο ΕΣΚΤ εκτελείται είτε με δικές της ενέργειες είτε μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ΕΣΚΤ και ενεργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ. Κατά συνέπεια, διατάξεις στο καταστατικό των κεντρικών τραπεζών, οι οποίες θέτουν προβλήματα στην υλοποίηση της αποστολής των κεντρικών τραπεζών, πρέπει να προσαρμοστούν βάσει του άρθρου 109.

Η εξέταση που αναφέρεται στην έκθεση αυτή υπενθυμίζει το αποτέλεσμα της εξέτασης το 2000, περιγράφει τις νομοθετικές ενέργειες από την τελευταία εξέταση, συνοψίζει τα ουσιαστικά στοιχεία της ισχύουσας νομοθεσίας για τις κεντρικές τράπεζες και καταλήγει σε μία αξιολόγηση του συμβιβάσιμου χαρακτήρα. Από την εξέταση αυτή προκύπτει ότι η νομοθεσία μίας χώρας είτε συμβιβάζεται είτε δεν συμβιβάζεται με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Μία νομοθεσία θεωρείται ότι δεν είναι συμβιβάσιμη εφόσον υπάρχουν στοιχεία τα οποία αντιβαίνουν στις αρχές της συνθήκης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, έχουν εντοπιστεί ατέλειες οι οποίες είτε είναι τεχνικής φύσεως είτε πρόκειται για διφορούμενες έννοιες μάλλον παρά για προφανείς ασυμφωνίες. Η κρίση περί του συμβιβάσιμου χαρακτήρα δεν επηρεάζεται από την παραπομπή σε τέτοιου είδους ατέλειες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

Το παράρτημα αυτό παρουσιάζει την εξέλιξη της τιμής αναφοράς η οποία χρησιμοποιείται για να αξιολογηθεί η τήρηση του κριτηρίου του πληθωρισμού και περιγράφει τις μεθοδολογικές εξελίξεις που έλαβαν πρόσφατα χώρα όσον αφορά τους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή.

B.1. Τιμή αναφοράς για τον πληθωρισμό

Το άρθρο 121, παράγραφος 1 και το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 είναι οι διατάξεις της συνθήκης στις οποίες βασίζεται η αξιολόγηση της τήρησης του κριτηρίου για τον πληθωρισμό (βλέπε σελίδες 7 και 8). Το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 ορίζει επίσης ότι *"Ο πληθωρισμός υπολογίζεται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών"*. Για την ικανοποίηση της απαίτησης αυτής, κάθε κράτος μέλος εξάγει από τον Ιανουάριο 1997 Εναρμονισμένους Δείκτες Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), με τη χρησιμοποίηση εναρμονισμένης μεθόδου την οποία ανέπτυξε η Eurostat σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες.

Η αξιολόγηση του κριτηρίου σύγκλισης περί σταθερότητας των τιμών όπως αναφέρεται στο πρωτόκολλο αριθ. 21 της συνθήκης απαιτεί το λειτουργικό ορισμό της τιμής αναφοράς έναντι της οποίας θα αξιολογηθεί η επίδοση από πλευράς σταθερότητας τιμών των κρατών μελών που τυγχάνουν παρέκκλισης. Στις εκθέσεις σύγκλισης της Επιτροπής του Μαρτίου 1998 και του Μαΐου 2000, η τιμή αναφοράς υπολογίστηκε ως ο αριθμητικός μέσος των ποσοστών πληθωρισμού των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις συν 1,5 εκατοστιαίες μονάδες.

Με την έναρξη του τρίτου σταδίου της ONE, η επίτευξη της σταθερότητας των τιμών στα συμμετέχοντα κράτη μέλη επιδιώκεται σε επίπεδο ζώνης ευρώ μέσω της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Επιπλέον, η ΕΚΤ έδωσε την ερμηνεία της σχετικά με τη σταθερότητα των τιμών: "σταθερότητα τιμών ορίζεται η ετήσια αύξηση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) για τη

Πίνακας Β.1													
Εξέλιξη των μέσων ποσοστών πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση και της τιμής αναφοράς ^{α)}													
	0104	0105	0106	0107	0108	0109	0110	0111	0112	0201	0202	0203	0204
B	2,9	3,0	3,0	3,1	3,0	2,8	2,7	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5	2,4
DK	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
D	2,3	2,5	2,5	2,6	2,7	2,6	2,6	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,2
EL	3,2	3,3	3,5	3,6	3,7	3,8	3,8	3,7	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9
E	3,5	3,5	3,6	3,5	3,3	3,2	3,1	2,9	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9
F	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0
IRL	5,0	4,9	4,8	4,7	4,5	4,4	4,2	4,0	4,0	4,1	4,2	4,3	4,3
I	2,5	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,4	2,5	2,4
L	3,7	3,8	3,6	3,5	3,4	3,2	2,9	2,7	2,4	2,3	2,3	2,2	2,1
NL	3,5	3,8	4,0	4,2	4,4	4,6	4,8	4,9	5,1	5,1	5,1	5,0	4,9
A	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2
P	3,8	4,0	4,2	4,2	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	4,3	4,2	4,1	4,0
FIN	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6
S	1,6	1,7	1,9	2,0	2,1	2,3	2,4	2,5	2,7	2,8	2,9	3,0	2,9
UK	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4
Ζώνη ευρώ	2,5	2,6	2,6	2,7	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,5
EE-15	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,3
Τιμή αναφοράς ^{β)}	2,9	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	3,3

α) Όπως μετράται από την εκατοστιαία μεταβολή του αριθμητικού μέσου των τελευταίων 12 δεικτών σε σχέση με τον αριθμητικό μέσο των 12 μηνιαίων δεικτών της προηγούμενης περιόδου.
β) Μέσος όρος των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις συν 1,5 εκατοστιαία μονάδα· ίδια μέθοδος με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στις εκθέσεις για τη σύγκληση του 1998 και του 2000.
Πηγή: Eurostat , Υπηρεσίες της Επιτροπής.

α) Όπως μετράται από την εκατοστιαία μεταβολή του αριθμητικού μέσου των τελευταίων 12 δεικτών σε σχέση με τον αριθμητικό μέσο των 12 μηνιαίων δεικτών της προηγούμενης περιόδου.

β) Μέσος όρος των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις συν 1,5 εκατοστιαία μονάδα: ίδια μέθοδος με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στις εκθέσεις για τη σύγκλιση του 1998 και του 2000.

Πηγή: Eurostat, Υπηρεσίες της Επιτροπής.

ζώνη ευρώ η οποία δεν υπερβαίνει το 2%²⁹. Στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση εξετάστηκαν οι επιπτώσεις που θα έχει το τρίτο στάδιο της ONE στο λειτουργικό ορισμό του κριτηρίου της σταθερότητας των τιμών.

Ο πίνακας B1 δείχνει την εξέλιξη των μέσων δεικτών πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στα κράτη μέλη από τις αρχές του 2001, και την αντίστοιχη τιμή αναφοράς, που υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στις εκθέσεις σύγκλισης του 1998 και του 2000. Ο πίνακας B2 δείχνει, για την περίοδο από την έναρξη του τρίτου σταδίου της ONE τον Ιανουάριο 1999, τις τρεις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις (στην ΕΕ) σε όρους σταθερότητας τιμών, το μέσο ποσοστό πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στα τρία αυτά κράτη μέλη και την αντίστοιχη τιμή αναφοράς. Τέλος, στο διάγραμμα B1 και στον πίνακα B3 συγκρίνεται η εξέλιξη της τιμής αναφοράς και του μέσου δείκτη πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στη Σουηδία με άλλα πρότυπα σταθερότητας των τιμών.

Όπως φαίνεται στους πίνακες αυτούς, τα τρία κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις στην ΕΕ τον Απρίλιο του 2002 ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο (1,4%), η Γαλλία (2,0%) και το Λουξεμβούργο (2,1%). Ο μη σταθμικός αριθμητικός μέσος των ποσοστών πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στις τρεις αυτές χώρες ήταν 1,8%. Η προκύπτουσα τιμή αναφοράς, που υπολογίζεται

Πίνακας B.2

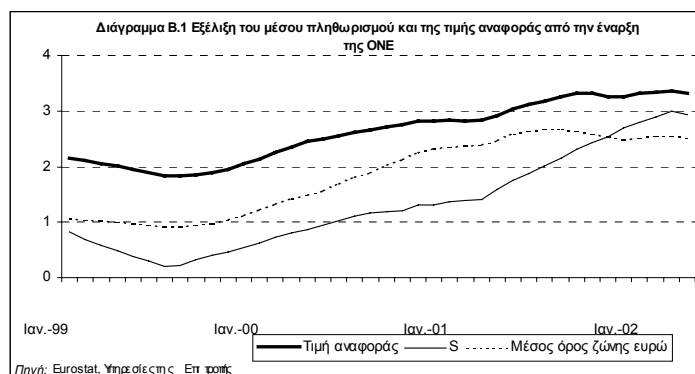
Εξέλιξη της τιμής αναφοράς για τον πληθωρισμό^{α)} και οι τρεις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις

	Τρεις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις στην ΕΕ	Μέσος όρος των τριών καλύτερων επιδόσεων	Τιμή αναφοράς ^{β)}
Ιαν.-99	D, F, L	0,6	2,1
Φεβ.-99	D, F, S	0,6	2,1
Μάρτ.-99	D, F, S	0,6	2,1
Απρ.-99	S, D, A	0,5	2,0
Μάιος 99	S, D, A	0,4	1,9
Ιουν.-99	S, F, A	0,4	1,9
Ιουλ.-99	S, F, A	0,3	1,8
Αύγ.-99	S, A, F	0,3	1,8
Σεπτ.-99	S, A, F	0,4	1,9
Οκτ.-99	A, S, F	0,4	1,9
Νοέμβ.-99	A, S, F	0,4	1,9
Δεκ.-99	A, S, F	0,6	2,1
Ιαν.-00	A, S, F	0,6	2,1
Φεβ.-00	S, A, F	0,8	2,3
Μάρτ.-00	S, F, A	0,9	2,4
Απρ.-00	S, F, A	1,0	2,5
Μάιος 00	S, UK, F	1,0	2,5
Ιούν.-00	UK, S, F	1,1	2,6
Ιούλ.-00	UK, S, F	1,1	2,6
Αύγ.-00	UK, S, F	1,2	2,7
Σεπτ.-00	UK, S, F	1,2	2,7
Οκτ.-00	UK, S, F	1,2	2,7
Νοέμβ.-00	UK, S, F	1,3	2,8
Δεκ.-00	UK, S, F	1,3	2,8
Ιαν.-01	UK, S, F	1,3	2,8
Φεβ.-01	UK, S, F	1,3	2,8
Μάρτ.-01	UK, S, F	1,3	2,8
Απρ.-01	UK, S, F	1,4	2,9
Μάιος 01	UK, S, F	1,5	3,0
Ιούν.-01	UK, S, F	1,6	3,1
Ιούλ.-01	UK, F, S	1,7	3,2
Αύγ.-01	UK, F, S	1,8	3,3
Σεπτ.-01	UK, F, S	1,8	3,3
Οκτ.-01	UK, F, A	1,8	3,3
Νοέμβ.-01	UK, F, DK	1,8	3,3
Δεκ.-01	UK, F, DK	1,8	3,3
Ιαν.-02	UK, F, A	1,8	3,3
Φεβ.-02	UK, F, A	1,8	3,3
Μάρτ.-02	UK, F, L	1,9	3,4
Απρ.-02	UK, F, L	1,8	3,3

α) Όπως μετράται από την εκατοστιαία μεταβολή του αριθμητικού μέσου των τελευταίων 12 μηνών αιωδειακτών σε σχέση με τον αριθμητικό μέσο των 12 μηνών αιωδειακτών της προηγούμενης περιόδου.

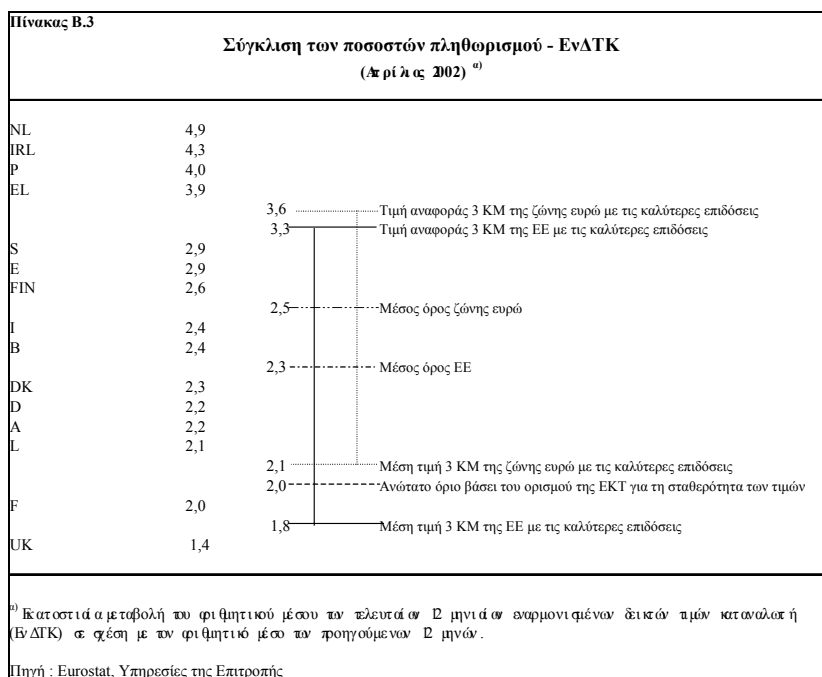
β) Μη σταθμικός μέσος όρος των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη πληθωρισμού συν 1,5 εκατοστιαία μονάδα.

Πηγή: Eurostat, Υπηρεσίες της Επιτροπής.

σύμφωνα με το λειτουργικό ορισμό που χρησιμοποιήθηκε στις εκθέσεις σύγκλισης του Μαρτίου 1998 και του Μαΐου 2000, είναι επομένως 3,3%.

Εάν χρησιμοποιηθεί ο ορισμός που αποκλείει από την ομάδα των χωρών αναφοράς τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στο ευρώ, το μέσο ποσοστό πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις της ζώνης ευρώ ανερχόταν τον Απρίλιο 2002 στο 2,1%, από όπου προκύπτει τιμή αναφοράς 3,6%.

Δεδομένου του γενικά χαμηλού πληθωρισμού στην ΕΕ και του μέσου δείκτη πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση, ο οποίος τον Απρίλιο 2002 ανερχόταν στο 2,5% στη ζώνη ευρώ, κανένα από τα τρία κράτη μέλη της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις δεν θεωρείται ότι έχει μη αντιπροσωπευτική επίδοση από πλευράς πληθωρισμού.

B.2. Πρόσφατες μεθοδολογικές εξελίξεις στον ΕνΔΤΚ

Οι ΕνΔΤΚ παρέχουν συγκρίσιμες μετρήσεις των ποσοστών πληθωρισμού όπως μετρώνται με βάση το δείκτη τιμών καταναλωτή στα κράτη μέλη. Οι ΕνΔΤΚ χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σύγκλισης των ποσοστών πληθωρισμού στην ΕΕ και αποτελούν το κυριότερο μέτρο της σταθερότητας τιμών στη ζώνη ευρώ. Από την προηγούμενη αξιολόγηση της σύγκλισης εκ μέρους της Επιτροπής, τον Μάρτιο 2000, η Eurostat και οι στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών συνέχισαν τη βελτίωση της μέτρησης του πληθωρισμού που παρέχεται από τους ΕνΔΤΚ.

Οι ΕνΔΤΚ προορίζονται να καλύψουν όλες τις μορφές δαπάνης των νοικοκυριών ("τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών"). Με την έναρξη της χρησιμοποίησης των ΕνΔΤΚ το 1997, ορισμένοι τομείς που παρουσίαζαν τεχνικές δυσκολίες εξαιρέθηκαν επειδή τα κράτη μέλη δεν είχαν ακόμα συμφωνήσει για τη χρησιμοποίηση συγκρίσιμων μεθόδων. Η αρχική κάλυψη προϊόντων περιλάμβανε το 95% περίπου της συνολικής τελικής νομισματικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών (το υπόδειγμα αυτό δεν περιλαμβάνει την ιδιοκατοίκηση). Το φάσμα των προϊόντων που καλύπτουν οι ΕνΔΤΚ διευρύνθηκε έκτοτε για να συμπεριληφθούν συμπληρωματικά αγαθά και υπηρεσίες, ενώ λήφθηκαν νέα μέτρα εναρμόνισης ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη³⁰. Οι επεκτάσεις αυτές λήφθηκαν υπόψη στους δείκτες του Ιανουαρίου 2000 και Ιανουαρίου 2001 και αποτελούν το αντικείμενο ανάλυσης στην έκθεση του 2000 για τη σύγκλιση.

Για την εκπόνηση του δείκτη του Ιανουαρίου 2001 εφαρμόστηκαν και άλλοι κανόνες εναρμόνισης. Οι κανόνες αυτοί αφορούν τον τρόπο αντιμετώπισης των μειώσεων τιμών (π.χ., τις εκπτώσεις) στον υπολογισμό των εθνικών ΕνΔΤΚ, την ημερομηνία συμπερίληψης των τιμών στο δείκτη, την περαιτέρω εναρμόνιση όσον αφορά το "καλάθι" των υπηρεσιών (π.χ. αναλογικός καθορισμός των δαπανών για την παροχή χρηματοπιστωτικών και νομικών υπηρεσιών) και την αντιμετώπιση των αναθεωρήσεων του ΕνΔΤΚ³¹. Λαμβανομένης υπόψη της περιορισμένης βαρύτητας αυτών των σταθμίσεων, οι μεταβολές όσον αφορά τις τιμές των υπηρεσιών θα αφήσουν ουσιαστικά ανεπηρέαστο το συνολικό δείκτη. Αντίθετα, οι τροποποιήσεις όσον αφορά την αντιμετώπιση των πωλήσεων και οι αναθεωρήσεις του δείκτη αναμένεται να έχουν πιο αισθητό αντίκτυπο, ο οποίος ενδέχεται να ποικίλλει ανάλογα με τα κράτη μέλη (π.χ. σε συνάρτηση με τη φύση και την ημερομηνία των μειώσεων τιμών που εισάγει ένα κράτος μέλος καθώς και σε συνάρτηση με τη χρονική στιγμή του μήνα κατά την οποία συγκεντρώνονται τα στοιχεία).

Δεδομένου ότι τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για το κριτήριο της σύγκλισης των τιμών είναι το μέσο ποσοστό πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση, οι πρακτικές επιπτώσεις της μεταβολής αυτής στη μέθοδο για την αξιολόγηση της σύγκλισης από πλευράς πληθωρισμού στην παρούσα εξέταση είναι μικρές.

³⁰ Η επέκταση αυτή λαμβάνει χώρα με τη νομική κάλυψη των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1687/98 και 1688/98 του Συμβουλίου.

³¹ Αυτοί οι νέοι κανόνες εναρμόνισης απορρέουν από την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2601/2000, 2602/2000, 1920/2000 και 1921/2001 της Επιτροπής.

B.3. Συμπληρωματικοί πίνακες για άλλους δείκτες τιμών και κόστους

Πίνακας Β.4 Αποπληθωριστής δαπάνης για τελική ιδιωτική κατανάλωση στα κράτη μέλη της ΕΕ (εθνικό νόμισμα, ετήσια εκατοστιαία μεταβολή)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
B	1,8	1,2	1,0	2,2	2,3	1,7
D	2,0	1,1	0,4	1,4	1,8	1,7
EL	5,6	4,5	2,1	3,1	3,0	3,3
E	2,6	2,2	2,4	3,2	3,2	2,9
F	1,4	0,7	0,4	1,5	1,2	1,4
IRL	2,7	3,5	3,4	4,6	4,5	4,4
I	2,2	2,1	2,1	2,8	2,9	2,3
L	1,4	1,3	1,4	2,8	2,8	1,9
NL	2,0	1,7	1,9	2,8	4,5	3,3
A	1,5	0,5	0,7	1,5	2,3	2,2
P	3,0	2,9	2,3	2,8	4,4	3,1
FIN	1,3	1,7	1,0	3,8	2,7	1,9
Ζώνη ευρώ	2,1	1,6	1,2	2,2	2,3	2,1
DK	2,2	1,3	2,6	3,0	2,1	2,4
S	2,3	1,0	1,0	1,0	1,6	1,9
UK	2,3	2,7	1,5	0,6	1,5	2,0
ΕΕ	2,2	1,7	1,3	1,9	2,1	2,1
Τυπική απόκλιση						
Ζώνη ευρώ	1,2	1,2	0,9	1,0	1,1	0,9
ΕΕ	1,0	1,1	0,9	1,1	1,1	0,8
* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002						
Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.						

Πίνακας Β.5**Κόστος εργασίας στα κράτη μέλη της ΕΕ**
(εκατοστιαία μεταβολή, σύνολο οικονομίας)

	Ονομαστική αμοιβή ανά εργαζόμενο				Αύξηση παραγωγικότητας της εργασίας				Ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος			
	1993 -96 ^{a)}	1997 -00 ^{a)}	2001	2002*	1993 -96 ^{a)}	1997 -00 ^{a)}	2001	2002*	1993 -96 ^{a)}	1997 -00 ^{a)}	2001	2002*
B	3,0	2,8	2,6	3,2	1,3	1,9	-0,1	1,0	1,7	0,8	2,7	2,2
D	3,0	1,1	1,6	2,4	1,3	1,1	0,4	1,2	1,6	0,0	1,2	1,2
EL	10,6	7,6	6,2	6,6	0,4	3,0	4,2	3,4	10,2	4,4	1,9	3,1
E	4,8	2,8	4,3	3,5	1,7	0,7	0,3	0,9	3,0	2,1	4,0	2,5
F	2,6	2,2	2,0	2,5	1,4	1,5	0,1	1,1	1,1	0,7	1,9	1,4
IRL	3,7	5,7	9,2	8,1	3,3	4,0	3,7	2,4	0,3	1,6	5,3	5,5
I	4,5	2,0	2,8	2,7	2,3	1,1	0,2	0,6	2,2	0,9	2,6	2,1
L	3,4	3,3	5,3	3,7	1,3	2,4	-0,6	0,9	2,0	0,8	5,9	2,9
NL	2,2	3,4	4,6	5,2	1,3	1,1	-1,0	0,9	0,9	2,3	5,6	4,3
A	3,5	2,2	2,8	2,4	2,1	1,8	0,8	1,6	1,4	0,4	2,0	0,8
P	6,8	4,5	5,8	4,4	4,3	1,8	0,1	1,2	2,4	2,6	5,6	3,2
FIN	2,6	3,0	4,5	3,5	3,8	2,8	-0,5	1,7	-1,1	0,2	5,0	1,8
Ζώνη ευρώ	3,5	2,1	2,7	2,9	1,7	1,3	0,3	1,1	1,7	0,8	2,4	1,8
DK	2,9	3,5	4,2	3,6	2,4	1,4	0,4	1,6	0,5	2,1	3,8	2,0
S	4,7	3,9	3,8	3,9	3,1	2,3	-0,6	2,1	1,5	1,6	4,4	1,8
UK	3,5	4,7	5,2	4,3	2,7	1,5	1,4	1,8	0,8	3,1	3,7	2,5
EE	3,5	2,6	3,2	3,3	1,9	1,4	0,5	1,3	1,6	1,3	2,7	2,0

α) Μέση ετήσια εκατοστιαία μεταβολή.

* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002.

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.

Πίνακας Β.6

Τιμές εισαγωγών στα κράτη μέλη της ΕΕ
(εκατοστιαία μεταβολή του αποπληθωριστή εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, σε εθνικό νόμισμα)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
B	5,5	-2,3	0,7	11,8	2,6	0,9
D	3,1	-1,7	-1,2	7,7	1,0	0,1
EL	2,8	3,8	1,9	10,5	3,1	1,7
E	3,5	-0,3	0,5	9,8	0,4	0,2
F	1,5	-2,5	-0,6	5,1	0,4	0,6
IRL	0,7	2,5	2,7	7,4	2,7	1,8
I	1,4	-1,3	0,4	12,0	1,6	1,2
L	4,2	1,9	3,7	7,4	-1,1	-0,1
NL	2,2	-1,5	0,6	8,7	0,6	1,3
A	1,8	0,0	0,1	3,1	2,2	1,1
P	2,7	-1,2	-0,6	8,6	2,0	0,9
FIN	0,5	-3,0	-1,9	6,9	-2,2	-0,1
Ζώνη ευρώ	2,6	-1,3	0,0	8,4	1,1	0,7
DK	2,2	-2,5	-0,2	9,9	2,5	0,1
S	0,8	-0,5	1,0	4,6	4,2	1,7
UK	-7,1	-6,2	-2,5	0,6	0,0	1,4
EE	0,9	-2,1	-0,4	7,2	1,1	0,8

* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002.

Πηγή : Υπηρεσίες της Επιτροπής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Γ.1. Εξελίξεις του συστήματος εθνικών λογαριασμών ΕΣΟΛ 95

Τα δημοσιονομικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, και συνεπώς για την αξιολόγηση της σύγκλισης, βασίζονται στους εθνικούς λογαριασμούς. Από το 2000 χρησιμοποιείται για τους σκοπούς αυτούς ένα νέο σύστημα λογαριασμών, το ΕΣΟΛ 95³². Στο παράρτημα Γ της έκθεσης που συνέταξε η Επιτροπή το 2000 για τη σύγκλιση περιγράφονται τα κυριότερα χαρακτηριστικά αυτού του συστήματος και οι κυριότερες διαφορές σε σχέση με το προηγούμενο, το ΕΣΟΛ 79, το οποίο χρησιμοποιήθηκε μέχρι τα τέλη του 1999 στη διαδικασία για τα υπερβολικά ελλείμματα, καθώς και για την έκθεση σύγκλισης του 1998.

Στο ΕΣΟΛ 95 επήλθαν νέες τροποποιήσεις από την έγκριση της έκθεσης σύγκλισης του 2000.

Καταρχάς, το Νοέμβριο 2000 εκδόθηκε κανονισμός³³ με τον οποίο τροποποιούνται οι κοινές αρχές του ΕΣΟΛ 95 όσον αφορά την καταγραφή των φόρων και των κοινωνικών εισφορών. Στόχος του κανονισμού αυτού είναι να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα και η διαφάνεια μεταξύ των κρατών μελών και, ειδικότερα, ότι κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχουν οι φόροι και οι κοινωνικές εισφορές που καταγράφονται στο σύστημα για τις δανειοδοτικές/δανειοληπτικές ανάγκες του δημοσίου δεν θα λαμβάνονται υπόψη ποσά τα οποία είναι απίθανο να εισπραχθούν.

Εξάλλου, το Δεκέμβριο 2001 εκδόθηκε τροποποιημένος κανονισμός ο οποίος αφορά τον ορισμό, στο ΕΣΟΛ 95, των ροών μεταξύ δύο αντισυμβαλλόμενων στο πλαίσιο συμφωνιών ανταλλαγής και προθεσμιακών συμβάσεων επιτοκίου. Οι ροές αυτές που προηγουμένως θεωρούνταν ως πληρωμές τόκων (δηλαδή ως μη χρηματοπιστωτικές συναλλαγές), θεωρούνται πλέον χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και επομένως αποκλείονται από τον υπολογισμό των δημοσιονομικών υπολοίπων της γενικής κυβέρνησης³⁴. Ωστόσο, η τροποποίηση αυτή δεν εφαρμόζεται στον ορισμό των δημοσιονομικών υπολοίπων της γενικής κυβέρνησης που θα χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς της διαδικασίας σχετικά με τα υπερβολικά ελλείμματα, και στο

³² Η λογιστική μέθοδος ΕΣΟΛ 95 και το πρόγραμμα διαβίβασης των στοιχείων για τους εθνικούς λογαριασμούς καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2223/93 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1996 περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας, ΕΕ L 310 της 30.11.1996, σ.1.

³³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2516/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Νοεμβρίου 2000, ΕΕ L 290 της 17.11.2000, σσ. 1-2. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 995/2001 της Επιτροπής της 22ας Μαΐου 2001, ΕΕ L 139 της 23.5.2001, σσ. 3-8, για την εφαρμογή του προαναφερθέντος κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2516/2000.

³⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2558/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Δεκεμβρίου 2001 που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2223/96 του Συμβουλίου όσον αφορά την αναταξινόμηση των διακανονισμών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων και στο πλαίσιο προθεσμιακών συμβάσεων επιτοκίων, ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σσ. 1-4.

πλαίσιο του οποίου οι ροές αυτές εξακολουθούν επομένως να αντιμετωπίζονται ως ροές τόκων.

Επομένως, δεδομένου ότι η αναταξινόμηση των συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων και των προθεσμιακών συμβάσεων επιτοκίων στο ΕΣΟΛ 95 δεν εφαρμόζεται στον κανονισμό αριθ. 3605/93 του Συμβουλίου ο οποίος καθορίζει την εν λόγω διαδικασία³⁵, ο κανονισμός αυτός τροποποιήθηκε ανάλογα το Φεβρουάριο 2002³⁶.

Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης και για την αξιολόγηση της δημοσιονομικής κατάστασης, ο ορισμός του "ελλείμματος" είναι σύμφωνος με εκείνον που χρησιμοποιείται στη διαδικασία για τα υπερβολικά ελλείμματα.

³⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 3605/93 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1993 για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ΕΕ L 332 της 31.12.1993, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 475/2000, ΕΕ L 58 της 3.3.2000.

³⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 351/2002 της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2002, ΕΕ L 55 της 26.2.2002, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3605/93 του Συμβουλίου όσον αφορά τις παραπομπές στο ΕΣΟΛ 95.

Γ.2. Συμπληρωματικοί πίνακες για τα δημόσια οικονομικά

Πίνακας Γ.1 Δημοσιονομικό πλεόνασμα / έλλειμμα στα κράτη μέλη της ΕΕ (καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρές δανειακές ανάγκες (-) της γενικής κυβέρνησης, % του ΑΕΠ)						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
B	-2,0	-0,8	-0,6	0,1	0,2	-0,2
D	-2,7	-2,2	-1,6	1,2	-2,7	-2,8
EL	-4,7	-2,4	-1,7	-0,8	0,1	0,3
E	-3,2	-2,6	-1,1	-0,3	0,0	-0,2
F	-3,0	-2,7	-1,6	-1,3	-1,4	-1,9
IRL	1,2	2,3	2,3	4,5	1,7	0,6
I	-2,7	-2,8	-1,8	-0,5	-1,4	-1,3
L	2,8	3,2	3,8	5,8	5,0	2,0
NL	-1,1	-0,8	0,4	2,2	0,2	0,0
A	-2,0	-2,4	-2,2	-1,5	0,1	-0,1
P	-2,6	-2,3	-2,2	-1,5	-2,7	-2,6
FIN	-1,5	1,3	1,9	7,0	4,9	3,3
Ζώνη ευρώ	-2,6	-2,2	-1,3	0,2	-1,3	-1,4
DK	0,4	1,1	3,1	2,5	3,1	2,1
S	-1,6	1,9	1,5	3,7	4,8	1,7
UK	-2,2	0,4	1,1	4,1	0,9	-0,2
EE	-2,5	-1,6	-0,7	1,1	-0,6	-1,1
Σημείωση: Στοιχεία σύμφωνα με τον ορισμό της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος * Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002. Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.						

Πίνακας Γ.2

Δημόσιο χρέος στα κράτη μέλη της ΕΕ
(Ενοποιημένο ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης, % του ΑΕΠ)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
B	124,7	119,3	115,0	109,3	107,5	104,3
D	61,0	60,9	61,3	60,3	59,8	60,8
EL	108,2	105,0	103,8	102,8	99,7	97,9
E	66,6	64,6	63,1	60,4	57,2	55,5
F	59,3	59,5	58,5	57,4	57,2	57,4
IRL	65,1	55,1	49,6	39,0	36,3	33,6
I	120,2	116,4	114,5	110,6	109,4	107,8
L	6,0	6,3	6,0	5,6	5,5	5,2
NL	69,9	66,8	63,1	56,0	52,9	50,1
A	64,7	63,9	64,9	63,6	61,8	60,2
P	58,9	54,8	54,2	53,4	55,4	56,5
FIN	54,1	48,8	46,8	44,0	43,6	43,1
Ζώνη ευρώ	75,3	73,7	72,6	70,2	69,1	68,6
DK	61,2	56,2	52,7	46,8	44,7	43,2
S	73,1	70,5	65,0	55,3	55,9	52,6
UK	50,8	47,6	45,2	42,4	39,0	37,6
EE	71,0	68,9	67,3	64,2	62,8	61,9

* Οικονομικές προβλέψεις άνοιξης 2002.

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.

Πίνακας Γ.3

Προβολές των επικαιροποιημένων προγραμμάτων σταθερότητας/σύγκλισης για το δημοσιονομικό πλεόνασμα/έλλειμμα στα κράτη μέλη της ΕΕ

(καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) / καθαρές δανειακές ανάγκες (-), % του ΑΕΠ)

	Ημερομηνία υποβολής (α)	2000 (β)	2001 (β)	2002	2003	2004	2005
B	Δεκ.'01	-0,1	0,0	0,0	0,5	0,6	0,7
D	Δεκ.'01	1,2(-1,3)	2½	-2,0	1,0	-0,0	-0,0
EL	Δεκ.'01	-1,1	0,1	0,8	1,0	1,2	n.a
E	Δεκ.'01	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
F (e)	Δεκ.'01	-1,4	-1,4(-1,5)	-1,4(-1,5)	-1,3/-1,0	-0,5/0,0	0,0/0,3
IRL	Δεκ.'01	4,5	1,4	0,7	-0,5	-0,6	n.a
I	Νοέμβ.'01	-1,5	-1,1	-0,5	0,0	0,0	0,2
L	Νοέμβ.'01	6,2	4,1	2,8	3,1	3,4	n.a
NL	Οκτ.'01	2,2(1,5)	1,0	1,0	1,0	1,0	n.a
A	Νοέμβ.'01	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,5
P	Δεκ.'01	-1,5	-2,2	-1,8	-1,0	0,0	0,4
FIN	Νοέμβ.'01	6,9	4,7	2,6	2,1	2,6	n.a
Ζώνη ευρώ		-0,8	-1,1	-0,9	-0,5	0,0	0,1
DK	Ιαν. '02	2,5	1,9	1,9	2,1	2,1	2,1
S	Νοέμβ.'01	4,1	4,6	2,1	2,2	2,3	n.a
UK (d)	Δεκ.'01	2,0	-0,2	-1,1	-1,3	-1,1	-1,0(c)
EE		-0,1	-0,8	-0,9	-0,6	-0,1	-0,1

(α) Ημερομηνίες έγκρισης από τις εθνικές κυβερνήσεις των επικαιροποιημένων προγραμμάτων σταθερότητας ή σύγκλισης

(β) Σε πολλές χώρες, το δημοσιονομικό υπόλοιπο για το 2000 ή το 2001 επηρεάστηκε από τα έσοδα της πώλησης αδειών κινητής τηλεφωνίας τρίτης γενιάς (UMTS). Όταν το στοιχείο αυτό περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα, ο πίνακας περιέχει δύο αριθμητικά δεδομένα: το πρώτο περιλαμβάνει τα έσοδα από τις άδειες UMTS ενώ στο δεύτερο (σε παρένθεση) τα έσοδα αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη.

(γ) Προβλέπεται δημοσιονομικό έλλειμμα 1,0% του ΑΕΠ και για το 2006-07.

(δ) Σε οικονομικά έτη.

(ε) Για το 2003 – 2005 το πρώτο αριθμητικό στοιχείο αντιστοιχεί σε σενάριο χαμηλής ανάπτυξης και το δεύτερο σε σενάριο υψηλής ανάπτυξης.

Πηγή: Επικαιροποιημένα προγράμματα σταθερότητας/σύγκλισης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ

Δ.1. Διατάξεις της συνθήκης και ΜΣΙ II

Η περίοδος αναφοράς για την αξιολόγηση της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα έκθεση καλύπτει δύο έτη του τρίτου σταδίου της ONE. Ως εκ τούτου, κατά την εφαρμογή του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας πρέπει να ληφθεί υπόψη η κατάσταση μετά την εισαγωγή του ευρώ και την θέσπιση του ΜΣΙ II. Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα έκθεση βασίζεται στις διατάξεις της συνθήκης, όπως συμπληρώθηκαν από το σχετικό πρωτόκολλο και από το ψήφισμα του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ΜΣΙ II με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1999.

Οι σχετικές διατάξεις της συνθήκης είναι:

- Η *τρίτη περίπτωση του άρθρου 121, παράγραφος 1* της συνθήκης, η οποία αναφέρεται στο κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας:

"η τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους"

- Το *άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21* αναφέρει ότι:

"Το κριτήριο συμμετοχής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος που αναφέρεται στο άρθρο 121, παράγραφος 1 της παρούσας συνθήκης, σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο, τουλάχιστον, τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή του ισοτιμία του νομίσματός του έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα".

- Το *Ψήφισμα του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ΜΣΙ II (97/C 236/03 της 16ης Ιουνίου 1997)*³⁷ που αναφέρει ότι:

"Κατά την έναρξη του τρίτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα θα αντικατασταθεί με το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών που ορίζει το παρόν ψήφισμα.... Ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών θα συνδέσει τα νομίσματα των εκτός ζώνης του ευρώ κρατών μελών με το ευρώ".

³⁷ EE C 236, της 2.8.1997, σ. 5.

Δ.2. Εφαρμογή του κριτηρίου για τη συναλλαγματική ισοτιμία

Για την εξέταση του βαθμού σύγκλισης στην έκθεση του Απριλίου 2000, η εφαρμογή του κριτηρίου για τη συναλλαγματική ισοτιμία χρειάστηκε ήδη να καλύψει τους 15 πρώτους μήνες του τρίτου σταδίου της ONE· έτσι, η σχετική αξιολόγηση έγινε κυρίως με βάση τη λειτουργία του ΜΣΙ ΙΙ. Σε αντίθεση με τον πρώτο ευρωπαϊκό μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, ο ΜΣΙ ΙΙ βασίζεται σε διμερή δέσμευση για σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ του ευρώ και των υπολοίπων συμμετεχόντων νομισμάτων. Καθιερώθηκε μία "τυπική" ζώνη διακύμανσης $\pm 15\%$ η οποία, καταρχήν, αντιστοιχεί στα "κανονικά περιθώρια διακύμανσης" που αναφέρονται στη συνθήκη. Η τυπική ζώνη διακύμανσης $\pm 15\%$ δίνει τη δυνατότητα ανατίμησης/υποτίμησης 30% ενός νομίσματος έναντι του ευρώ παραμένοντας παράλληλα εντός των ορίων, καθιστώντας με τον τρόπο αυτό τα εν λόγω περιθώρια ένα ιδιαίτερα εξυπηρετικό μέτρο αναφοράς για την αξιολόγηση της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Υπάρχει η δυνατότητα θέσπισης στενότερων περιθωρίων διακύμανσης εντός του ΜΣΙ ΙΙ ώστε να φανεί η πρόοδος της οικονομικής σύγκλισης, πλην όμως δεν υπάρχει ανάγκη για κάτι τέτοιο. Η σταθερότητα ενός νομίσματος μπορεί έτσι να εκτιμηθεί στο πλαίσιο περιθωρίου διακύμανσης $\pm 2,25\%$ γύρω από την κεντρική ισοτιμία του νομίσματος έναντι του ευρώ. Η συνέχεια μεταξύ των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις προηγούμενες αξιολογήσεις (όταν λειτουργούσε ακόμη ο πρώτος ΜΣΙ) και της σημερινής μεθόδου ενισχύεται από το γεγονός ότι, την τελευταία ημέρα του δεύτερου σταδίου της ONE, η ισοτιμία του διάμεσου νομίσματος στον πρώτο ΜΣΙ καθορίστηκε αμετάκλητα σε σχέση με το ευρώ από την πρώτη ημέρα του τρίτου σταδίου. Η "προσέγγιση με βάση το ευρώ" παρέχει και αυτή τη δυνατότητα να θεωρηθεί αποδεκτή μία ανατίμηση/υποτίμηση 4,5%, μολονότι, και πάλι, η παραβίαση των ορίων δεν αντιστοιχεί αναγκαστικά σε σοβαρές εντάσεις αλλά θα κριθεί με τη βοήθεια των ιδίων κριτηρίων με εκείνα που ίσχυσαν κατά τις προηγούμενες εξετάσεις.

Δ.3. Η εκπλήρωση του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα εξέταση

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης απαιτεί την όσο το δυνατόν συνεκτικότερη διαχρονικά εφαρμογή του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Για το σκοπό αυτό, το εν λόγω κριτήριο θα εφαρμοστεί σύμφωνα με την προσέγγιση με βάση το ευρώ. Συνοψίζοντας, οι όροι που πρέπει να τηρηθούν για την ικανοποίηση του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας έχουν ως εξής:

- Η συμμετοχή στον ΜΣΙ ΙΙ κατά το χρόνο της αξιολόγησης είναι υποχρεωτική.
- Το νόμισμα θεωρείται ότι συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ για δύο τουλάχιστον χρόνια, παρότι είναι επίσης δυνατό να ληφθεί υπόψη η σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας πριν από την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ.
- Η κεντρική ισοτιμία στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ να μην έχει επανευθυγραμμιστεί προς τα κάτω κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου εξέτασης.
- Η συναλλαγματική ισοτιμία πρέπει να έχει διατηρηθεί εντός του περιθωρίου διακύμανσης $\pm 2,25\%$ εκατέρωθεν της κεντρικής ισοτιμίας του νομίσματος έναντι του ευρώ στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ. Ωστόσο, η εξέταση του βαθμού στον οποίο η

παραβίαση των περιθωρίων διακύμανσης $\pm 2,25\%$ αντιστοιχεί σε σοβαρές εντάσεις πρέπει να λάβει υπόψη ορισμένους συναφείς παράγοντες. Χρειάζεται να γίνει διάκριση μεταξύ συναλλαγματικών κινήσεων άνω του 2,25% του ανώτερου ορίου και κινήσεων κάτω του 2,25% του κατώτερου ορίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε: ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

Πίνακας Ε.1				
Πορεία των μακροπρόθεσμων επιτοκίων στα κράτη μέλη της ΕΕ (12μηνοι μέσοι όροι)				
	1999	2000	2001	Απρίλιος 2002 ^{α)}
B	4,7	5,6	5,1	5,2
D	4,5	5,3	4,8	4,9
EL	6,3	6,1	5,3	5,3
E	4,7	5,5	5,1	5,2
F	<u>4,6</u>	<u>5,4</u>	<u>4,9</u>	<u>5,0</u>
IRL	4,7	5,5	5,0	5,1
I	4,7	5,6	5,2	5,2
L	4,7	5,5	4,9	<u>4,9</u>
NL	4,6	5,4	5,0	5,0
A	<u>4,7</u>	5,6	5,1	5,1
P	4,8	5,6	5,2	5,2
FIN	4,7	5,5	5,0	5,1
<i>Ζώνη ευρώ</i>	<i>4,7</i>	<i>5,4</i>	<i>5,0</i>	<i>5,1</i>
DK	4,9	5,6	<u>5,1</u>	5,1
S	<u>5,0</u>	<u>5,4</u>	5,1	5,3
UK	5,0	<u>5,3</u>	<u>5,0</u>	<u>5,1</u>
<i>ΕΕ</i>	<i>4,7</i>	<i>5,4</i>	<i>5,0</i>	<i>5,1</i>
Μέσος όρος 3 χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις σταθερότητας τιμών	4,8	5,4	5,0	5,0
Τιμή αναφοράς ^{β)}	6,8	7,4	7,0	7,0
α) Μέσος όρος Μαΐου 2001-Απριλίου 2002.				
β) Μέσος όρος επιτοκίων των τριών κρατών μελών (υπογραμμίζονται) με τις καλύτερες επιδόσεις σε όρους σταθερότητας τιμών συν 2 εκατοστιαίες μονάδες.				
<i>Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.</i>				

Η εφαρμογή του εν λόγω κριτηρίου στην παρούσα έκθεση γίνεται στην ίδια βάση με εκείνη των εκθέσεων του 1998 και του 2000 για τη σύγκλιση.

Για τη λειτουργική αξιολόγηση του κριτηρίου της σύγκλισης των επιτοκίων, χρησιμοποιήθηκε η απόδοση των δεκαετών ομολόγων αναφοράς. Στο πλαίσιο που ακολουθεί δίνονται λεπτομέρειες σχετικά με τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για τα κράτη μέλη. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια αποτελούν μέσους όρους περιόδων δώδεκα μηνών. Η τιμή αναφοράς υπολογίζεται από τον απλό μέσο όρο των μέσων μακροπρόθεσμων επιτοκίων των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από την άποψη της σταθερότητας των τιμών, όπως μετράται με τους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή (βλέπε παράρτημα Β) συν 2 εκατοστιαίες μονάδες.

Ο πίνακας Ε.1 εμφανίζει τους ετήσιους μέσους όρους για τα μακροπρόθεσμα επιτόκια κατά τα έτη 1999-2001 και τον Απρίλιο 2002, που αποτελεί την τελευταία ημερομηνία για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα μηνιαία στοιχεία. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια για τη δωδεκάμηνη περίοδο από το Μάιο 2001 έως τον Απρίλιο 2002 εμφανίζονται στην τελευταία στήλη του πίνακα. Τον Απρίλιο 2002, η τιμή αναφοράς, η οποία προκύπτει από τα μέσα επιτόκια στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και το Λουξεμβούργο, δηλαδή τα τρία κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, ήταν 7%.

ΠΛΑΙΣΙΟ: Στοιχεία για το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων

Στην τέταρτη περίπτωση του άρθρου 121, παράγραφος 1 της συνθήκης ορίζεται ότι η διάρκεια της ονομαστικής σύγκλισης και της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογείται σε αναφορά με τα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τα κριτήρια της σύγκλισης διευκρινίζει ότι *"Τα επιτόκια υπολογίζονται βάσει μακροπρόθεσμων ομολόγων του δημοσίου ή συγκρίσιμων χρεογράφων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών"*.

Το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 ορίζει ότι η Επιτροπή παρέχει τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή των κριτηρίων σύγκλισης. Ωστόσο, όσον αφορά το κριτήριο των επιτοκίων, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα θέσπισε κριτήρια τα οποία επιτρέπουν την εναρμόνιση των σειρών αποδόσεων των δεκαετών ομολόγων αναφοράς για λογαριασμό της Eurostat και άρχισε να συγκεντρώνει τα σχετικά στοιχεία από τις κεντρικές τράπεζες, έργο το οποίο στη συνέχεια μεταβιβάστηκε στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιλογή των ομολόγων που θα συμπεριληφθούν στη σειρά αποδόσεων πρέπει να παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: σχεδόν δεκαετή εναπομένουσα διάρκεια· να έχουν εκδοθεί από κεντρική τράπεζα· να έχουν την κατάλληλη ρευστότητα, που αποτελεί το βασικό κριτήριο επιλογής· η επιλογή μεταξύ ενός μόνο μεγέθους αναφοράς ή του απλού μέσου όρου ενός δείγματος βασίζεται στην απαίτηση αυτή· απόδοση προ φόρων· και, σταθερό τοκομερίδιο.

Για όλα τα κράτη μέλη, τα αντιπροσωπευτικά επιτόκια που χρησιμοποιούνται στην εξέταση αυτή ενσωματώνουν όλα τα ανωτέρω χαρακτηριστικά. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα ανάμεσα στα κράτη μέλη. Από το Δεκέμβριο 1997, 11 κράτη μέλη χρησιμοποιούν ένα μόνο ομόλογο αναφοράς και 4 κράτη μέλη ένα δείγμα ομολόγων (Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σουηδία). Η εναρμονισμένη σειρά για την Ελλάδα αρχίζει από τα μέσα του 1997, εφόσον το δεκαετές ομόλογο αναφοράς είναι διαθέσιμο από τον Ιούνιο 1997.